

The Voice of Canadian Slovenians

Glasilo

kanadskih Slovencev

Leto 11 - številka 5 - september / oktober 2007

1997 - 2007

Beseda urednice

Cvetka Kocjančič

Minili so vroči poletni dnevi; tudi slikovita kanadska jesen, ki nam je za spomin pustila nekaj rekordno vročih dni, je minila. Minila je sezona piknikov po slovenskih letoviščih in pričinja se sezona banketov in raznih dobrodelnih prireditev.

Sedaj, ko veter odnaša še zadnje liste z dreves in se kanadske gosi zbirajo za polet v tople južne kraje, nam misli rade poromajo v našo domovino Slovenijo: nekateri razmišljajo o svojem obisku v domačem kraju, ki so si ga morda po dolgih letih spet privoščili; drugi razmišljajo o grobovih svojih staršev in drugih sorodnikov, na katerih ob Vseh svetih ne bodo mogli položiti šopka krizantem in prižgati svečke; spet drugi razmišljajo o volitvah, za katere so tudi sami tukaj v Kanadi prispevali svoj glas...

V Kanadi bomo na nedeljo pred praznikom Vseh svetih obiskali pokopališča, kjer je k večnemu počitku vsako leto položenih več Slovencev. Čas dela svoje in tudi to je člen v verigi izseljenskega življenja. Naše upanje za kolektivni obstoj Slovencev je naša mladina, ki se bo le v trdni slovenski skupnosti lahko upirala asimilaciji.

Veseli smo, da z izdajanjem te slovenske publikacije beležimo kanadsko slovensko zgodovino in krepimo in povezujemo slovensko skupnost. Pomagajte nam pri tem našem prizadevanju in opozorite sorodnike, prijatelje in znance na obstoj Glasila kanadskih Slovencev. Če jih želite posebej presenetiti, jim za Božič podarite naročnino na Glasilo. Prepričani smo, da bodo takega darila izredno veseli.

Vabimo vas tudi, da nam sporočite vaše predloge in pripombe, da bomo z vašo pomočjo vsebino Glasila še popestrili. Za današnjo številko se še posebej zahvaljujemo Stanu Majowskemu za izčrpno poročilo o delovanju slovenskega društva v Winnipegu, prav tako dr. Franku Habjanu, ki je končno le privolil v pogovor za bralce Glasila.

Dopise in čestitke za praznično božično številko Glasila sprejemamo do 1. decembra. Še posebej se priporočamo, da nam pošljete prispevke o vaših spominih na praznovanje božičnih in novoletnih praznikov.

Naslovna slika: Spomenik posvečen škofu Slomšku na slovenskem predelu pokopališča Assumption Cemetery, Mississauga, Ontario.

GLASILO

Osrednja revija za Slovence v Kanadi / Main publication for Slovenians in Canada

IZDAJA - VSKO - Vseslovenski kulturni odbor
PUBLISHED By - ASCC - All Slovenian Cultural Committee

NASLOV / ADDRESS

GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV:
770 Browns Line, Toronto, ON M8W 3W2
Tel: 416-259-1430

ODGOVORNA UREDNICA / CHIEF EDITOR:

Cvetka Kocjančič
e-mail: CvetkaKocjancic@theslovenian.com

UREDNICA / EDITOR:

Milena Soršak
e-mail: MilenaSorsak@theslovenian.com

IZVRŠNI UREDNIK / PRODUCTION EDITOR:

Frank Brenc
e-mail: FrankBrence@theslovenian.com

ADMINISTRACIJA / ADMINISTRATION:

Sandra Komavli
e-mail: SandraKomavli@theslovenian.com

MARKETING:

Florian Markun
e-mail: FlorianMarkun@theslovenian.com

LEKTOR ZA ANGLEŠČINO / ENGLISH EDITOR:

Richard Vukšinič

DOPISNIKI IN OSTALI SODELAVCI / WRITERS AND

OTHER MEMBERS OF THE PRODUCTION TEAM

Anica Resnik, dr. France Habjan, Silva Plut, dr. Anne Urbančič,
Frank Novak, Martin Polanič, Roman Travar, Miro Koršič,
Ciril Soršak, Marjan Kolarič

SPLETNA STRAN / WEB PAGE:

www.theslovenian.com

Uredništvo si prizadeva, a ne sprejema odgovornosti za točnost podatkov. Besedila ne odražajo vedno stališča uredništva.

The editors are making a reasonable effort to provide accurate information, but they assume no liability for the errors or omissions of the writers. Articles do not necessarily reflect the opinion of the editors.

Vsebina

- 2 Beseda urednice
- 4 Slovenija pred pomembnimi odločitvami
- 5 Volitve v Toronto
- 6 Ontarijske volitve
- 7 Naše življenje
- 8 Rudy Hull
- 10 Summer at Simon Gregorčič Park
- 11 Ansambel Igor in zlati zvoki v Kanadi
- 12 Golf turnir Slovenskega lovskega in ribiškega društva
- 13 Ob 40. obletnici S.N.D. Lipa Park
- 14 Praznovali smo 40. obletnico društva Lipa Park
- 15 The Canadian Slovenian Cultural Society in Winnipeg
- 18 Obisk folklorne skupine iz Berlina
- 19 V spomin Mileni Lovšin
- 20 Thanksgiving
- 21 Huda ura nad Slovenijo
- 23 Dr. France Habjan ustvarja in beleži zgodovino
- 29 Berlinski Slovenci na potovanju po Kanadi
- 33 Novice
- 35 Dan mrtvih
- 37 Midland 2007
- 38 Sixty Years of Canadian Memories
- 42 Spored prireditev

PREGOVORI O JESENI

Če jeseni ni kam devati, spomladi ni kje jemati.
V jeseni je za vsakim grmom dež.

Topla jesen oznanjuje, da se zima spomladi težko odmikuje.

Če nerado pada listje z drevesa, je spomladi dosti gosenic, mrčesa.

Kadar zgodaj listje odpade, sneg potem zgodaj zapade.

Vinotoka če zmrzuje, prosinca rado odjenjuje.
Vinotoka veliko vode, grudna hudi vetrovi buče.

Če zgodaj listje z drevja pade, so njive rodovitne rade.

Slovenija pred pomembnimi odločitvami

Dr. France Habjan

V nedeljo, 21. oktobra je Slovenija v prvem krogu volila med sedmimi predsedniškimi kandidati novega predsednika. Ker nihče od kandidatov ni dosegel 50+1% volilnih glasov, bosta morala kandidata z najvišjim številom glasov še enkrat na volitve. Izid v prvem krogu je bil sledeč: Lojze Peterle je prejel 279,010 glasov (28.54%), dr. Danilo Türk 239,280 glasov (24.52%), Mitja Gaspari 236,104 glasov (24.15%), Zmago Jelenčič Plemeniti 188,498 glasov (19.25%), ostali trije kandidati so prejeli skupaj le 4.2%. V drugi krog, ki bo 11. novembra, sta se uvrstila Lojze Peterle ter dr. Danilo Türk.

Dve značilnosti označujeta letošnje predsedniške volitve. Volitev se je udeležilo le 57.19% volilnih upravičencev, kar pokaže, da je danes v Sloveniji nizka stopnja državljanske zavesti. Velik polom so na izidih volitev doživele slovenske poizvedovalne agencije, ki so napravile skoraj nedovoljene pogoške za statistično stroko. Skoraj bi človek verjel, da je bilo to čisto navadno dialektično zavajanje.

Vsekakor pa zmagovalca prvega kroga prinašata v slovenski politični prostor nove družbene perspektive. Peterleta, nekdanjega politika, Slovenci dobro poznajo, poznajo njegovo politično in moralno kultiviranost, zato ni pričakovati kakšnih posebnih presenečenj. Nekoliko drugače je z dr. Danilom Türkom, izrazitim mednarodno znanim diplomatom. V slovenskem političnem prostoru ni nastopal, vendar je prav med volilnimi nastopi izrekel pomenljivo izjavo, da se Slovenci ne bodo spravili in se otresli travme, dokler ne bodo vse mrtve spoštljivo pokopali. S tem pa je vnesel spor med levico (Türk-Stanovnik),

ki trdi, da je bil med vojno le NOB in ne revolucija. Zato je upati, da bodo prihodnje parlamentarne volitve prihodnje jesen ali še prej na moč pomembne, ker naj bi prinesle Slovincem resnično demokracijo.

Slovenija bo v začetku prihodnjega leta vstopila v schengensko področje, kar pomeni, da bodo odpravljene državne meje z Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Vstop pa za Slovenijo pomeni nekakšno zaostritev s Hrvaško, saj bo morala Slovenija varovati mejo s Hrvaško in izvajati postopek vseh mejnih prehodov, od madžarske meje pa do Piranskega zaliva. Za ta projekt bo Slovenija potrebovala 2340 policajev, ki jih v glavnem premeščajo s policijskih postaj v notranjosti Slovenije. Nekateri trdijo, da bo Schengen božično darilo Slovincem, drugi pa menijo, da bo tudi finančno breme.

Državni statistični urad Slovenije je objavil v teh dneh poročilo o demografskih gibanjih in o stanju v Sloveniji. Ponovno je urad ugotovil, da je število smrti večje od rojstev. Število prebivalcev je statično in se giblje okoli 2 milijona. K povečani rasti prebivalstva prispevajo le priseljenci iz tujine. V prvih 4 mesecih letošnjega leta se je v Slovenijo vselilo 7493 novih prebivalcev, izselilo pa se je 3922 oseb. Vsak četrti prebivalec je upokojenec. Slovenci se bodo morali kaj naglo soočiti s slovensko kritično demografsko problematiko.

Slovenija bo z Novim letom prevzela predsedstvo Evropske zveze in si s tem nadela novih skrbi in veliko finančno breme. Politični krogi v Sloveniji vedo povedati, da je Slovenija odlično pripravljena predsedovati EZ, ki trenutno ni najbolj politično ustaljena.

Volitve v Torontu

Slovenski državljani, ki živijo v Kanadi, so imeli 21. oktobra priložnost, da so volili predsednika Republike Slovenije. Zaradi velike oddaljenosti od volišč so se mnogi že poprej odločili, da bodo volili po pošti. V primerjavi s prejšnjimi volitvami je bila letos presenetljivo velika udeležba.

Najbolj množično so seveda volili Slovenci v Torontu. Volišče je bilo v prostorih konzulata RS in je bilo odprto od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Ljudje so prihajali ves dan in za prostovoljce, ki so pomagali na voliščih, je bil to izredno pomemben in ganljiv dogodek, prav tako za tiste, ki so s ponosom prišli oddat svoj glas za naslednjega predsednika RS. Še najbolj je bilo ganljivo, ko je prišla volit rojakinja na invalidskem vozičku.

Iz slovenskega veleposlaništva sporočajo, da so bili zelo veseli dobrega odziva slovenskih rojakov v Kanadi. Opozarjajo pa slovenske državljane, naj si

Volilna komisija na delu

uredijo dokumentacijo, da ne bo neprijetnosti na voliščih. Za volitve 11. 11. 2007, ko bodo slovenski državljani spet vabljeni na volišča, da v drugem krogu izvolijo predsednika, sta aktualna dva obrazca: zahtevek za vnos v evidenco volilne pravice (velja za vse) in zahtevek za volitev po pošti ali na diplomatsko-konzularnem predstavništvu (Ottawa ali Toronto) za tiste, ki imajo še vedno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, v Kanadi pa se šteje, da živijo začasno (čeprav v resnici že leta živijo v Kanadi).

Volitve za predsednika RS bodo ponovno na Martinovo nedeljo, ko bodo volivci izbirali med dvema kandidatoma – Lojzetom Peterletom in po vsej verjetnosti Danilom Türkom. Takrat bodo v Torontu tudi konzularne ure od 9.00 do 17.00 ure in si bodo rojaki lahko uredili prijavo točnega naslova, državljanstva, poroke, spremembe imena ali vložili prošnjo za potni list.

Prvi volilci prihajajo

Ontarijske volitve

Letos, 10. oktobra so se kanadski državljani v provinci Ontario podali na volišča, da bi izvolili poslance za provincialno vlado, obenem pa so imeli na referendumu priložnost, da bi se odločili za spremembo volilnega sistema, ki velja v provinci Ontario še od tedaj, ko je bil ta del Kanade imenovan Zgornja Kanada (Upper Canada). Zadnji referendum v Ontariu je bil pred osemdesetimi leti, pa še to v glavnem glede alkohola. Dosedanji volilni sistem, imenovan *first-past-the-post*, kar pomeni, da zmaga tisti poslanec, ki je dobil na volitvah največ glasov, ter tista stranka, katere izvoljeni poslanci so v večini. Udeleženci referendumu so torej odločali, če hočejo *mešani proporcionalni volilni sistem*, kot ga imajo v Nemčiji in v Novi Zelandiji. Po tem sistemu bi bilo 90 poslancev izvoljenih po sedanjem sistemu, 39 poslancev pa bi imenovala stranke, ki bi si po posebnem ključu razdelile ta poslanska mesta glede na odstotek glasov za določeno stranko. Tako bi bile v vladi bolj zastopane stranke, ki so na volitvah dosegle več glasov, četudi ne več poslanskih mest. Volivci bi na volitvah oddali dva glasova, enega za stranko, drugega pa za lokalnega poslanca.

Referendum je pokazal, da ljudje nočejo sprememb. Le okoli 36 odstotkov volivcev je želelo mešani proporcionalni sistem.

Od 8.4 milijona upravičenih volivcev v Ontariu je volilo le 52,6 odstotka oseb; tako nizkega odziva ni bilo od leta 1923.

Čeprav je v začetku volilne kampanje

izgledalo, da ima konzervativna stranka veliko možnosti za zmago, je začela podpora tej stranki upadati, ko je voditelj stranke John Tory obljubil, da bo njegova vlada, če bo izvoljen, financirala privatne šole raznih verskih denominacij, ki bodo poučevale po določenem ontarijskem standardu. S tem bi zadovoljil želje judovskih, muslimanskih in drugih privatnih verskih šol, ki želijo uživati v Kanadi iste privilegije kot katoliške šole, ki so si že v času kanadske konfederacije pridobile poseben status. Kritiki tega predloga so namreč začeli opozarjati, da bi ta vladna poteza utegnila kanadsko večkulturno družbo še bolj razdvajati in že otroke polarizirati glede na versko in etnično pripadnost.

Nasprotovanje temu predlogu je še najbolj prišlo do izraza, ko je na svojem volilnem področju John Tory izgubil svoje poslansko mesto, ki ga je osvojila predstavnica Liberalne stranke.

Na volitvah je bilo z 42,19 odstotka glasov izvoljenih 71 poslancev Liberalne stranke, 26 poslancev Progresivne stranke (31,67 odstotka glasov) in 10 poslancev Novodemokratske stranke (16,79 odstotka glasov). Presenetljivo je tudi dejstvo, da je Stranka zelenih dobila 7 odstotkov popularnih glasov, čeprav ni osvojila nobenega sedeža v parlamentu.

Tako bo Dalton McGuinty ostal ontarijski premier še naslednja štiri leta. Prvič po 70 letih je bil isti predstavnik Liberalne stranke dvakrat zaporedoma izvoljena z večino.

Naše življenje

Anica Resnik

V septembru nas jutranje sonce že bolj od južne strani pozdravlja. Šolska vrata so se odprla. Konec je prostih dni po naših letoviščih. Na vrtovih in verandah naših hiš se prelivajo prekrasne barve vrtnic in cvetja vseh vrst za zadnji pozdrav poletja... in grozdje zori. Zorana so prostrana žitna polja, žetev je pospravljena. Mehko rjava zemlja se pripravlja k počitku. Po drevju v gozdovih in parkih nebeški umetnik ustvarja panoramo v bogastvu zlatih in škrlatnih barv. V mestnih trgovinah in tržnicah po deželi se ponujajo v nakup košare domačih jabolok in drugega sadja ter kupi zelenjave.

Kmalu bodo zapihali mrzli vetrovi, jesenske megle že včasih zakrijejo nebo. Po dolgih suhih dneh je blagodejni dež oživil sivo travo in uvelo listje po drevju. In spet je vse dobro in prav.

Prišel je čas srečanj in prireditiv. V soboto 1. septembra je odbor Slovenskega letovišča spet pripravil v letoviški dvorani "Chicken Wings & Corn night". V nedeljo, 9. septembra smo se Slovenci iz Toronta in drugih krajev po Ontariu udeležili vsakoletnega romanja v Midland (glej poročilo). Cerkveno bogoslužje je vodil celjski škof dr. Anton Stres.

29. in 30. septembra so se člani obeh slovenskih župnij v Torontu in Slovenci iz Hamiltona udeležili prireditve Baragovih dni v Sault St. Marie. Sobotni program je potekal v slovenskem jeziku. Sveto mašo je daroval ljubljanski škof dr. Anton Jamnik. Zanimiv je bil nastop sedmih pevcev različnih narodnosti, ki so vse pesmi prepevali v

slovenskem jeziku. Nedeljsko liturgijo je vodil marketski škof Alexander Sample v angleškem jeziku. Letni občni zbor Baragove zveze, ki že dolgo let prireja Baragove dneve in romanja po poteh našega velikega misijonarja Friderika Baraga, je prav tako potekal v angleščini in družil Slovence, Amerikance in Indijance ob Velikih jezerih za par dni v veliko živo versko skupnost.

V sredo, 3. oktobra je skupina članic društva Vztrajnost in prijateljev z avtobusom potovala v Stratford k popoldanski predstavi operete Oklahoma. Za par ur smo pustili zunaj naš vsakdanji svet in poslušali prijetne melodije Richarda Rogersa in Oscarja Hammersteina in se razvedrili ob zgodbi preprostega ameriškega ljudstva.

V nedeljo, 7. oktobra se je z Vinsko trgatvijo končala letna sezona na Slovenskem letovišču. Zadnjo nedeljsko mašo pri kapelici je bral župnik Tine Batič. V pridigi nas je spomnil nauka Zahvalne nedelje, da od vsega, kar imamo, pomagamo ljudem v stiski in pomanjkanju z nesebičnim darom.

Po dobrem kosilu, ki ga je pripravila ga. Marija Soršak s pomočnicami za preko 300 gostov, se je predsednik inž. John Kuri zahvalil za dober obisk, za pomoč pri delu na letovišču odbornikom in prostovoljcem. Posebno se je zahvalil članu letovišča, nekdanjemu predsedniku Jožetu Jakliču, ki že čez trideset let oskrbuje kapelico Marije Pomagaj za nedeljske maše in pobira nedeljske kuverte. Prav tako je bila predsednikove zahvale deležna Marija Mate, ki tudi že dolga leta s svežim cvetjem krasi

Marijin oltar v kapelici. V vlogi župana ja nastopil Tomaž Podobnik, ki je v svojem govoru poudaril važno vlogo in pomen letovišča za naš mladi rod in slovensko skupnost v Kanadi.

Na tem mestu bodi izrečena iskrena zahvala predsedniku inž. Johnu Kuriju, odbornikom, prostovoljcem, ki s svojim brezplačnim delom in zlatim časom oskrbujejo naš poletni dom... Naj ta zahvala obenem velja vsem ljudem dobre volje, odbornikom vseh slovenskih letovišč po Ontariu in drugod po Kanadi, ki nam sredi tujega sveta ustvarjajo košček slovenske zemlje, kjer se že mladi rodovi zavedajo svojih slovenskih korenin.

V nedeljo, 14. oktobra so članice Kluba starejših v Domu Lipa pripravile letni Bazar

s srečolovom, prodajo peciva, ročnih del, pletenin in fotografskih slik, ki jih je Domu Lipa zapustil pokojni Zvone Hrastnik.

Obisk je bil zadovoljiv. Za srečolov je bilo namenjenih dvajset dobitkov, prvi med njimi je bila ročno izdelana posteljna odeja "quilt", ki so jo članice Kluba sestavljale na tedenskih sestankih. Nad devet tisoč dolarjev zbranih na letošnjem bazarju so članice Kluba namenile za obnovo strehe Doma Lipe.

Zahvaljujejo se številnim obiskovalcem bazarja, župljankam pri Mariji Pomagaj za velik dar domačega peciva – prav tako župljankam pri Brezmadežni, vsem, ki pomagajo vzdrževati to pomembno slovensko ustanovo.

Rudy Hull

s. Kristina Udovičič, M.S.

Rudy Hull

Rudy Hull, sedmi od desetih otrok, se je rodil 21. oktobra 1923 leta v Gradu, v Prekmurju, očetu Mihaelu in materi Mariji, rojeni Bernjak.

V Kanado se je podal leta 1957 s svojo družino in se naselil v Torontu. "Sinova sta odraščala, jaz pa sem dobil delo v gradbeni industriji. Seveda je bilo težko, saj veste, kako je, ko je potrebno vse na novo začeti", pravi Rudy. "Po dveh letih dela v gradbeništvu sem se po

posredovanju zelo dobrega prijatelja zaposlil v Redpath – tovarni sladkorja in tam ostal vse do upokojitve."

"Januarja, leta 1989 je sedaj že pokojni Franc Cerar v Domu Lipa ustanovil klub starejših. Sprva smo delali bolj fizično, danes pa je to drugače."

"1996. leta mi je žena resno zbolela, nekaj časa, približno eno leto, sem sam skrbel zanjo. Ko pa ni več šlo, sem zaprosil za njeno nastanitev v Domu Lipa. Po ženini smrti leta 1998 sem pogostokrat zahajal v dom Lipa. Nekoč me je gospa Cveta Arhar prosila, če bi lahko pomagal kot prostovoljec. Začel sem ob torkih in če je bila potreba sem pomagal tudi ob četrtek. Sedaj prihajam ob četrtek. To bom opravljal tako dolgo, dokler

bom zmožel – saj sem se tako zaobljubil. Zelo rad imam starejše ljudi. To mi pomaga za dobro počutje in sem zelo, zelo vesel, ko lahko pomagam.

Slišala sem, da je leta 2005 resno zbolel, bil v bolnišnici in pravzaprav bi zdaj sam potreboval pomoč. Rudy je seveda na vse to že pozabil, ko vidi, da drugi potrebujejo še več pomoči in toplo domačo besedo. Pravi, da se je po okrevanju rad vrnil nazaj, saj mu je bilo doma dolgčas, ker je navajen delati.

Kaj bi priporočali? Rudy odgovarja: "Rad bi videl, da bi se nam pridružili novi prostovoljci – vsak je dobrodošel. Vsak talent pride prav in še posebej so veseli domače besede in dobrote. Seveda pa je potrebno delati z veseljem. Vedno, ko se vrnem domov, občutim, da sem bogatejši

z nekaj novimi izkušnjami. Tako lažje prenašam lastno trpljenje in vse, kar mi iz dneva v dan nalaga Bog."

Rudy je zelo srečen in vesel, kar se opazi na njegovem obrazu. Kljub letom je zelo žilav in gibčen, poln energije za vse dobro in lepo. V Svetem pismu piše, da nas za vsak kozarec vode, ki ga damo bližnjemu, čaka plačilo.

Rudy, naj vas Bog za vse bogato nagradi z večnim plačilom, Mati Marija pa naj vas spremlja in vsak dan vliva novega poguma za vsa leta življenja, ki so vam preostala.

Pesem pravi:

*Na poti skozi življenje ti nisi nikdar sam,
s tabo, skozi trpljenje Mati Marija gre.*

Naj bo ona vaša vodnica in zvesta pomočnica.
Hvala za pogovor in Bog z vami!

Victoria sklad
organizira

Talent Show

*v nedeljo, 10. februarja 2008
v cerkveni dvorani na Brown's Line.*

Vsi, ki ste stari nad 12 let in čutite, da imate izredne sposobnosti v plesu, glasbi, govorjeni besedi ali čem drugem, se čimprej odzovite povabilu.

Prijave sprejemajo: AnneMarie Sluga tel. 416-621-4953
Martin Pušič tel. 905-337-0660
Milena Soršak tel. 905-276-7258

Kot lansko leto, je tudi tokrat ves dohodek namenjen dobrodelnosti.

Ljubezen do bližnjega plemeniti našo vsakdanjost.
Our hope for tomorrow is in the good we do today.

Summer at Simon Gregorčič Park

Franca Anderson

Now in its 48th year, Društvo Simon Gregorčič is enjoying a wonderful program of events for 2007.

As we continue to embrace our beloved Slovenian traditions and cultural events, we are also open to new ideas and possibilities.

Slovenian friends, old and new, are always welcome to participate in our events and visit our park located at 1600 Hwy. 9 on the northwest corner of 9 and Dufferin St. We are open throughout the summer and on Sundays year round for games of bolince, card games, great comradery, and of course, for delicious home cooked meals.

This season we launched the opening of our new children's playground at the annual Simon Gregorčič Day (Gregorčičev Dan) in June. Folklore groups Nageljčki, Planika and Mladi glas shared their talents with us as they performed their beautiful Slovenian

folk dances. A special thanks to Father Valentin Batič for presiding over the mass on this special day and for the memorable blessing of the playground.

Our appreciation is extended to ansambel Brajda for leading the musical procession and for the great dance music afterwards.

This year we have expanded our participation in American-Slovenian events with two bus trips – one in April to celebrate the 50th Anniversary of Cleveland's Primorsko društvo, and a second bus trip to the SNPJ Slovenefest in Pittsburgh. A favourite song on the bus: *Rom pom pom še ne gremo domov...*

The comederie and community building has continued to build momentum with the revival of a fun Campers' Weekend in August for campers of all ages. Children, teens and adults enjoyed this event. Next year you are welcome to join us.

Recently, Društvo Simon Gregorčič celebrated the annual Vinska trgatev (Wine Festival) with a big welcome to all, including honoured guests: the Slovenian folklore dancers from Berlin and Slovenian soldiers presently based at Base Borden. The Slovenian dancers from Berlin have proven to us that polka

Folklorni skupini Planika in Mladi Glas

dancing is suitable not just for the young, but for all those who feel young at heart.

Thank you to Fr. Batič for the beautiful mass at the Vinska Trgatev/Wine Festival and for his ongoing support. Thanks also to the Planika and Mladi Glas dancers for their great performances, and to the Golden Keys Band for a wonderful dance.

As our season continues, we look forward to seeing everyone at our future events – the Cooking Club in October-November at 1600 Hwy 9, our annual banquet on November 24th on Brown's Line featuring the Murski Val band and Breakfast with Santa (1600 Hwy. 9) on December 2nd.

Franca Anderson

Franca Anderson je bila več let podpredsednica društva Simon Gregorčič, po smrti Jožeta Kanalca leta 2003 pa je prevzela predsedniško mesto, ki ga še sedaj odlično opravlja. Njena starša Slava in pokojni Rudy Drožina sta bila člana tega društva vse od ustanovitve leta 1959 in tako je tudi Franca že v mladih letih začela s prostovoljnim delom za dobrobit tega društva. Po poklicu je učiteljica in je zaposlena kot ravnateljica šole St. Rose of Lima v Mississaugi.

Kot predsednica društva se prizadeva za promocijo slovenske kulture, tradicij, glasbe in družabnosti ter za meddruštveno sodelovanje in povezovanje.

Ansambel Igor in zlati zvoki v Kanadi -

Vseslovenski kulturni odbor je 31. avgusta v sodelovanju z Johnom Letnikom na ladji Jadran organiziral koncert z ansamblom Igor in zlati zvoki, ki so ga v Sloveniji predvajale tudi Združene radijske postaje. Program je vodil Dare Kristan, urednik radia Glas kanadskih Slovencev, ki se je še posebej zahvalil vsem sponzorjem slovenske radijske ure in publikacije Glasilo kanadskih Slovencev, Igor Podpečan pa je navzoče in vse radijske poslušalce seznanil z zgodovino ansambla in z njegovimi največjimi uspešnicami.

Slovinci so napolnili dvorano in uživali ob kvalitetni glasbi tega slovenskega ansambla. Čisti dohodek od prireditve je bil namenjen za podporo slovenske radijske ure Glas kanadskih Slovencev in dvomesečnika Glasilo.

Gostovanje ansambla po Kanadi in ZDA je ob pomoči Billa in Lojzeta Kocjančiča organiziral član ansambla Mike Orešar, ki je takorekoč kanadski izseljenec v Sloveniji. Ansambel Igor in zlati zvoki je 2. septembra nastopil na lovskem Oktoberfestu v Allistonu, 3. septembra pa pri društvu Bled v Beamsvillu.

Golf turnir Slovenskega lovskega in ribiškega društva

Slovensko lovsko in ribiško društvo iz Toronta je letos priredilo svoj peti Golf turnir. Zamisel za to prireditev so dali mlajši člani društva, ker so prav v golfu videli priložnost za srečanje Slovencev prve in druge generacije, članov in nečlanov, pa tudi neslovenskih prijateljev. Turnirja na Nottawasaga Golf Course se je letos udeležilo 44 igralcev, ki so se po končani igri zbrali v Lovskem domu na skupni večerji. Po zaslugi organizatorjev Richarda Costanze, Romana Fabjana in Eda Pajničča ter

sponorjev je golf turnir lepo uspel in ponovno dokazal, da se tudi pripadniki mlajše generacije Slovencev lepo vključujejo v slovensko družabno življenje v Kanadi.

Poslušajte **Glas kanadskih Slovencev**

vsako nedeljo ob 5h do 6h zvečer
v Torontu in okolici na valovni dolžini **100.7 FM**,
drugod po svetu pa nas lahko slišite po **Internetu**
na spletni strani **www.chinradio.com/fm1007.html**

Oglejte si tudi našo spletno stran
www.theslovenian.com

Ob 40. obletnici S.N.D. Lipa Park

40 let minilo je, ko smo takrat
še mladi imigranti skupaj zbrali se,
slovensko društvo smo ustanovili,
da bi se skupaj veselili.

Prav kmalu kupili smo 'goščavo'
in ker denarja ni bilo za poravnavo,
mladi smo možje in žene vkup stopili
in kot za stavo dela se lotili.

Kramp, lopata, žaga in sekira
najlepšo melodijo so igrali,
v vročini znoj nam padal je po čelu,
a kaj zato, samo da plan bi izpeljali.

Vinko je napravil lep načrt
"za streho nad glavo", kot je dejal,
pa še majhen zidan prostor,
kjer vršile bi se seje in vse drugo,
kar bo članstvo odločilo.

Spominjali smo se rojstnega kraja
kjer lipe na domačem so dvorišču

cvetele in močno dehtele,
smo rekli, da tudi na
tem našem koščku zemlje
bodo lipe zacvetele -
zato smo ime mu dali Lipa Park.

Slovensko šolo smo ustanovili,
da bi se naši malčki slovenskega jezika učili,
pa pevski zbor, plesno in dramsko skupino,
in tako ohranjali smo našo dediščino.

Iz 'strehe nad glavo' je zrastel velik dom,
kjer se zbiramo in veselimo, obujamo spomine
na vse tiste člane, ki jih danes
že več ni med nami.

40 let je dolga doba naše zgodovine,
saj med nami je že tretji rod,
ki prav kmalu vprašal bo:
Oče, mati, kje so naše korenine?
S ponosom rekli bomo:
Ne pozabite Slovenije –
naše skupne domovine!

Dom v Lipa Parku

Praznovali smo 40. obletnico društva Lipa Park

Francka Seljak

V juliju smo pri društvu Lipa Park praznovali že kar visok jubilej: pretekla so že štiri desetletja, odkar je bilo društvo ustanovljeno.

Na začetku slavlja smo vse dosedanje predsednike počastili s slovenskim šopkom. Prvi predsednik je bil Frank Vrhovšek, ki je čisto na kratko povedal, kako je nastal Lipa Park. Predstavili in zahvalili smo se vsem dosedanjim predsednikom: Martinu Horvatu, Lojzetu Tomažinu, Borisu Plutu,

Sledil je kratek program. Ivanka Plut-Evoy je lepo recitirala pesem Izseljenec, Pavla Kunej pa je občuteno povedala pesem Slovenec. Pevski zbor "Bled" je pod vodstvom Edija Kodarina prav pristrčno zapel nekaj lepih slovenskih narodnih pesmi, na začetku programa pa je zapel tudi kanadsko in slovensko himno.

Namesto slavnostnega govora o nastanku, razvoju in dosežkih društva je Francka Seljak v verzih povedala o 40-letnem delu v društvu.

Predsednica Koordinacije slovenskih društev na Niagarskem polotoku gospa Magdalena Razpotnik je prav lepo pozdravila navzoče, čestitala društvu za visoki jubilej in mu zaželela še mnogo uspehov.

Za konec programa je plesna skupina Lipa Park odplesala nekaj slovenskih polk in valčkov ob spremljavi ansambla Najlepši cvet iz Slovenije. Ansambel, ki ga sestavljajo tri slovenska

dekleta, ki igrajo vrsto različnih instrumentov in zraven tudi veselo in občuteno zapojejo, je po kulturnem delu programa igral za ples in razvedrilo naših gostov.

Ob odlični večerji, ki so jo pripravile kuharice, ob pestrem programu in veseli muziki je proslava 40. obletnice Lipa Park zelo lepo uspela.

Od leve proti desni: Tony Krašovec (sedanji predsednik), Mary Gentilcore, Francka Seljak in Frank Vrhovšek (prvi predsednik)

Toniju Kocisu, Franku Kukovica, Toniju Roskarju, Jožetu Bayuku, Mary Gentilcore, Franku Barichu in sedanjemu predsedniku Toniju Krašovcu, ki je pred leti že večkrat predsedoval našemu društvu. Že pokojnih predsednikov Jožeta Mikoliča, Viktorja Lajkoviča in Antona Cveta ter vseh pokojnih članov pa smo se spomnili z enominutnim molkom.

The Canadian Slovenian Cultural Society in Winnipeg

Stan Majowski

The Canadian Slovenian Cultural Society (CSCS), based in Winnipeg, Manitoba, Canada has been preserving and promoting Slovenian culture in Winnipeg for over 55 years. During the course of a year, there are many events and gatherings that are sponsored by the CSCS for its membership and friends.

We have over 25 children and 10 adults attending these classes, learning the Slovenian language. Classes run from October through April. At the end of April, there is a concert put on by the two children's classes. This concert is very well received by the members, and we are all proud of the strides that our young people (and not so young) are taking

Pupils and teachers in the Slovenian school

We take great pride that our Slovenian School "Lipa" has three Slovenian Language Classes. Our youngest children, aged 4–9, are taught by Hilda Terry, teenagers by Kristina Majowski, and adults by Marko Simonic.

in keeping the Slovenian language alive.

The CSCS sponsors three folk dance groups: Zvonček (children 5-9 years of age), Rožmarin (teenagers), and Triglav (senior dance group). There are over 30 children

dancing in the two children's dance groups, while Triglav has a membership of 18 dancers. Not only do these groups dance, but Rožmarin and Triglav both perform traditional songs, as part of their dance numbers. In 2005, Triglav was judged by the Slovenian publication Folklornik as the best Slovenian dance ensemble in North America. It is an honour that we take very seriously,

small community. Every day, we rely on over 100 volunteers to operate the pavilion, and to showcase the beautiful Slovenian culture to visitors.

Our kitchen offers traditional Slovenian cuisine. Our food is known throughout Folklorama, and our supper time show is consistently sold out.

Every year we import authentic Slovenian

and we strive to portray Slovenian culture in a positive manner.

Our dance groups are an integral part of our largest endeavour of the year. Every year, in August, Winnipeg is home to North America's largest multi-cultural festival, Folklorama, which runs for two weeks. Over 45 pavilions showcase their various cultures, with authentic foods, beverages, entertainment and cultural displays. Half of the pavilions are open the first week, and the remaining pavilions are open the second week. The CSCS sponsors the Slovenija pavilion, which is a huge undertaking for our

wine and beer to serve our guests. This year, we were able to obtain Union Pivo, as well as wines from the Goriška Brda winery in Slovenia. Both of these beverages are very popular with our guests, and very well received.

After supper, we serve homemade Slovenian pastry. Our pastry volunteers wrap plates of goodies 'to go', so that our guests can sample Slovenian sweets at home!

After supper, our visitors take a tour of the cultural display, which showcases different regions, as well as special places such as Bled and the capital Ljubljana. We also have

a display about Slovenian cuisine, and this year we added a new display to celebrate Slovenian artist, Maxim Gaspari.

After supper, our three dance groups and our men's singing quartet (the Zvon singers) take center stage, and showcase how Slovenians used to celebrate, through song and dance. This year, we were especially proud to showcase an authentic Slovenian Kurent in the dances from Štajerska.

After the show, our guests depart and our pavilion fills with new guests.

Our pavilion is open 7 days, with three shows every day. It is an exhausting week, but we as a community love working this festival, and can't think of any better way to showcase the Slovenian culture. We have been part of Folklorama since 1970, and we plan on continuing being part of this festival for many, many years.

While all of these events keep us busy, we also sponsor a weekly radio show, airing every Sunday. This bi-lingual show features great music and news from Slovenia, community news and, occasionally, interviews of community members or visitors to our community. Our radio show has been operating for 6 years, and not only Slovenians listen to our show, but also Germans, Austrians, Croatians and others!

To compliment our radio show, we have a lively and active website. Visit us at www.canadianslovenian.mb.ca and learn more about our community, and about Slovenians in Winnipeg. You'll see videos of our dance groups, special spots that we have had on local TV news programmes, highlighting our Folklorama pavilion and pictures from our community. You can also listen to some of our radio programmes.

We also try to help our youth in post secondary institutions. Every November, we

present our youth with bursaries as part of our Founding Fathers Bursary Program. Our Founding Fathers founded our community in 1951. In 2001, while celebrating our 50th Anniversary, we, as a community, decided to honour these visionaries by naming our bursary programme after them. Every year we pause to help our youth improve themselves, but also to remember the 15 gentlemen who had the foresight to create a Slovenian community in Winnipeg.

Our other annual events are: kolone (sausage making festival), home made wine competition to celebrate Martinovo, and, during the summer, we have 4 picnics at our picnic grounds, just outside of the city. We also work very hard, with our Slovenian friends in the Toronto area, to get a Slovenian band into Winnipeg once a year. Over the years, we have been fortunate to get top quality bands such as Alfi Nipič and his band, Slapovi and Igor in zlati zvoki. We hope to continue this tradition of fine Slovenian bands in the upcoming years.

Our community has 225 members, including children. For a small community such as ours, we are incredibly busy and active. Not a week goes by without an event occurring in our community. Whether it is a dance practice, language class, a picnic, or just a gathering, we always try to be hospitable and warm, just like all Slovenians. Our community is strong, growing and active. We have a whole new generation of children growing, and eagerly waiting to take on leadership roles in our community, and we will help them as best as we can.

To learn more about us, visit our website at www.canadianslovenian.mb.ca or email us at info@canadianslovenian.mb.ca. We look forward to your comments and questions.

Obisk folklorne skupine iz Berlina

Sredi septembra so se med nami mudili rojaki iz Berlina. V petek, 12. septembra zvečer so se srečali z nekaterimi predstavniki naše skupnosti. Izmenjali smo si pozdravne nagovore, g. Kranjc pa je orisal zgodovino slovenstva v Kanadi od prvih začetkov pred 150-imi leti do danes. Naslednji dan so si gostje ogledali Toronto, v nedeljo pa so se udeležili Vinske trgateve na pristavi društva Simon Gregorčič in popestrili program z originalnimi slovenskimi folklornimi plesi. Oblečeni so bili v koroške narodne noše, ki so vzbudile posebno pozornost. V ponedeljek

so si ogledali obe slovenski župniji in dom Lipa, kjer so za stanovalce in domače goste zaplesali nekaj slovenskih narodnih plesov in s tem zaključili svoj obisk med nami.

Vseslovenski kulturni odbor se iskreno zahvaljuje vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali k uspehu tega srečanja. Posebna zahvala gre Belokranjskemu in Primorskemu društvu, folklorni skupini Nagelj, še posebej g. Johnu Letniku za pogostitev v njegovi restavraciji Captain John's in gospe Tjaši Škof za vodenje skupine po Torontu.

Na sprejemnem večeru v prostorih konzulata

V spomin Mileni Lovšin

Nace Fortuna

Letos jeseni se je v 70. letu starosti za vedno od nas poslovila zavedna in priljubljena članica društva Holiday Gardens Milena Lovšin.

Milena je bila požrtvovalna članica našega društva. V letih 1995 in 1996 je prevzela predsedniško mesto in se tako zapisala v zgodovino društva Holiday Gardens kot prva ženska predsednica. Društvo je vestno in odgovorno vodila. V času njenega predsedovanja je društvo zgradilo novo letno kuhinjo in lepo otroško igrišče z denarnimi sredstvi, ki jih je zbrala z raznimi nabiralnimi akcijami, srečolovom in prostovoljnimi prispevki članov. S tem je dokazala svojo veliko sposobnost, zavednost in požrtvovalnost.

Milena Lovšin je imela tudi občutek za širšo slovensko skupnost in meddruštveno sodelovanje. Kot predsednica društva Holiday Gardens se je rada udeleževala raznih meddruštvenih sestankov in obiskovala prireditve drugih društev

Milena je bila tudi zelo dobra kuharica. S svojo kuharsko skupino članic je kuhala za naše bankete, kakor tudi za poroke in razna druga slavlja v naši dvorani. Za članice društva Holiday Gardens je organizirala tečaj v peki peciva in tudi razstave peciva pri Lovskem društvu v Allistonu se je večkrat udeležila in navadno prejela tudi kakšno nagrado.

Milena je tudi zelo rada taborila na kempingu društva Holiday Gardens, dokler ji je zdravje dopuščalo. Na žalost se je njeno zdravstveno stanje v zadnjih treh letih zelo poslabšalo in je bila tako rekoč priklenjena na posteljo, zato se je letos poleti preselila v starostni Dom Lipa, kjer je 19. septembra 2007 za vedno zatisnila svoje oči.

Člani Holiday Gardens smo ji hvaležni za vse njeno nesebično prostovoljno delo za dobrobit našega društva. Vsi, ki smo jo poznali, jo bomo ohranili v najlepšem spominu.

Člani društva Holiday Gardens izrekamo možu Ludviku, kakor tudi njeni družini, naše globoko sožalje!

Milena, naj ti bo lahka kanadska zemlja!

Thanksgiving

Zahvalni praznik (Thanksgiving) sega v daljno evropsko preteklost, ko so kmetje proslavili pospravljanje poljskih pridelkov s posebnim ritualom. Že v antičnem času so poznali običaj, da so kozji rog napolnili s sadjem in žitom. Ta simbol, imenovan cornucopia, je še danes eden od simbolov tega jesenskega praznika.

Ko so se prvi Evropejci začeli naseljevati v Severni Ameriki, so prinesli s seboj tudi svoje tradicije. Leta 1578, ko je angleški raziskovalec Martin Frobisher pristal v Novi Fundlandiji, se je s posebnim praznovanjem zahvalil za preživetje na dolgi poti.

Leta 1621, ko so evropski kolonialisti ustanovili prvo stalno evropsko naselje v Plymouth, Massachusetts, so s posebnim slavljem proslavili prve poljske pridelke v Novem svetu. Ko so se Angleži začeli naseljevati v Novi Škotski, so tudi tam začeli praznovati Thanksgiving. Za prvo uradno praznovanje tega praznika v Kanadi velja 10. oktober 1710, ko so v Port Royalu praznovali v znamenju zahvale, da je naselje spet prišlo v angleške roke. Leta 1967 je imel podobno slavje Halifax v zahvalo za konec sedemletne vojne.

Nekako isti čas so tudi francoski priseljenci, ki jih je v Kanado pripeljal raziskovalec Samuel de Champlain, organizirali veliko zahvalno pojedino, na katero so povabili tudi svoje indijanske sosede.

Leta 1879 je bil 6. november formalno proglašen za Zahvalni dan (Thanksgiving) in je tako

ostalo vse do konca Prve svetovne vojne. Takrat so 11. november proglasili za Spominski dan (Remembrance Day), Thanksgiving pa prestavili na drugi ponedeljek v oktobru.

Thanksgiving je praznik, ko se navadno vsa družina zbere ob slavnostnem kosilu, ki ga družine lahko praznujejo na soboto, nedeljo ali ponedeljek. Navadno planirajo tako, da se lahko udeležijo slavnostne pojedine vsi člani družine. Tradicionalna hrana na ta dan: nadeti puran, brusnična omaka, pire krompir in bučna pita. Prav zaradi te tradicionalne hrane je tudi puran postal simbol zahvalnega praznika.

Thanksgiving ni samo priložnost, da se vsa družina zbere ob bogato obloženi mizi, ampak predvsem dan za razmišljanje, da smo ljudje odvisni drug od drugega in od darov narave, ki jih je Bog namenil vsem ljudem na svetu, zato se na Zahvalni dan vršijo razne dobrodelne nabirke hrane; nekatere restavracije ta dan servirajo brezplačno večerjo brezdomcem.

Huda ura nad Slovenijo

Martin Polanič

Izkušnje človeka učijo, da proti delovanju narave ni obrambe. Če pa je, je minimalna! Časopisna in druga poročila nas skoraj dnevno obveščajo o naravnih katastrofah iz različnih krajev sveta. Največkrat so takšni dogodki iz poročil daleč od nas in kakor hitro jih slišimo, jih tudi kmalu pozabimo, saj neposredno nismo prizadeti in ne vplivajo na naše življenje.

Osemnajstega septembra letos pa se je neurje, ki se je razpotegnilo čez Slovenijo, dotaknilo tudi nas Slovencev. Z ženo sva ta strahoten dan doživljala v Sloveniji.

Nekaj pred poldnevom smo zapustili Trzin in po pičlih kilometrih vožnje skozi Domžale zapeljali na avtocesto Ljubljana-Maribor. Udobna vožnja in radijska oddaja klasične glasbe nas je navdajala s prijetnim počutjem in kmalu je pogovor stekel o različnih stvareh, največ pa o tistih, ki bi nas, dopustnike iz Kanade, utegnile zanimati. Nebo je bilo sivo oblačno, vendar kaj več kakor kratke plohe ni obetalo.

Nekje v okolici Moravč so prve težke deževne kaplje zaropotale na vetrobransko steklo. V nekaj sekundah se je usula huda ploha in vidljivost se je močno zmanjšala. Promet se je upočasnil in vozila so se z utripajočimi lučmi uvrstila v kolono. V trojanski predor sem zapeljal z upanjem, da nas na drugi strani pozdravi sonce, pa je pri izhodu deževje zaropotalo še huje in brisalci so komaj kaj pomagali.

Med hudim nalivom smo nadaljevali vožnjo proti Slovenski Bistrici, Ptuj in naprej proti Ormožu - v okolje Slovenskih

goric, domovine sortnih vin, katerih kvaliteta je znana širom po svetu. Po več kot dveurnem naravnem terorju je dež vidno ponehal, vendar je bilo nebo še vedno grozeče oblačno in pričakovati je bilo ponoven naliv.

Že pozno popoldne smo končno prispeli do cilja, do doma najmlajšega brata. Z veselo sproščenostjo smo se pozdravili in si nazdravili s šilcem domačega žganja, ali kakor pravimo temu v Prlekiji “*s štamprom totega domačega mrdeka*”.

Iz večernih poročil smo izvedeli, kaj se je v resnici dogajalo nad Slovenijo in hvaležni smo bili, da se je naša pot končala srečno in brez nezgod.

Najhuje je menda bilo v Železnikih, potem v Davčah na Gorenjskem, ki so bile zaradi uničene ceste odrezane od sveta, Cerklje na Gorenjskem so bile poplavljene, reka Sora je narasla za dva metra, v različnih krajih je bilo več zemeljskih plazov, ki so odnašali s seboj vse, kar jih je ustavljalo na njihovi uničujoči poti. Prizadeta so bila področja v okolici Celja, Šentjurja in Štor. Prizanešeno ni bilo niti ljudem, saj je divjanje narave terjalo šest človeških žrtev.

Drugi dan smo se vračali nazaj proti Trzinu. Na raznih odsekih avtoceste so delavci odstranjevali polomljeno drevje, čistili naplavine in drugo navlako, kar je povzročalo upočasnitev in zastoje. Po radiu smo slišali o veliki gmotni škodi, o človeški tragediji, o rekah, ki so prestopile bregove in poplavile skoraj petino Slovenije.

V vsem tem pa se najdejo tudi ljudje, kateri iz nesreč kujejo dobičke. V času

neurja so tatovi ukradli iz rojstne hiše Ivana Groharja v Spodnji Sorici šest umetniških del, katere je naš veliki predstavnik slovenskega impresionizma ustvaril v svoji zgodnji slikarski karieri.

To pa seveda ni zasenčilo velike solidarnosti Slovencev, ki so množično priskočili na pomoč prizadetim. Nešteto

Razdejanje v Kropi

prostovoljcev se je udeležilo delovnih akcij za čiščenje prizadetih področij, dobrodelne akcije so naletele na presenetljivo dober odziv.

Nekaj dni pozneje sva z ženo skozi predor pod Karavankami zapustila Slovenijo. Spet je bilo oblačno. Tu in tam je rosil droben dež.

Photo POP TV

POMOČ PRIZADETIM V POPLAVAH SLOVENIJE 2007 SLOVENIAN FLOOD RELIEF FUND 2007

Vseslovenski Kulturni Odbor v Torontu je na pobudo slovenske skupnosti v Kanadi pričel nabiralno akcijo za pomoč prebivalcem Slovenije, ki so bili prizadeti v nedavnih poplavah. Denarne prispevke lahko nakažete na:

**Krekovo slovensko kreditno banko na Brown's Line
na račun SLOVENIAN FLOOD RELIEF FUND 2007.**

Naslov banke je: Krek Slovenian Credit Union, 747 Browns Line, Etobicoke, ON M8W 3V7

Za več informacij lahko pokličite na telefon 416-252-6527, ali obiščete spletne strani www.krek.ca ali www.theslovenian.com.

Dr. France Habjan ustvarja in beleži zgodovino

Dr. France Habjan pri svojih štiriinosemdesetih letih še vedno izredno aktivno deluje v slovenski skupnosti v Torontu, še posebno pri župniji Marije Pomagaj, pri Kanadskem slovenskem kongresu, predvsem pa vztrajno že vrsto let dopisuje v razne slovenske publikacije o kulturnih in drugih aktualnih dogodkih v slovenski skupnosti v Torontu in na ta način beleži našo zgodovino. Tudi pri Glasilu kanadskih Slovencev smo mu hvaležni za vse članke in reportaže, s katerimi redno prispeva k pestri vsebini te publikacije. O svojem delu se nerad hvali, ker ne dela za čast, pač pa iz potrebe in iz ljubezni do slovenskega kulturnega izročila in do svoje slovenske domovine. Končno je le privolil, da bo odgovoril na nekaj vprašanj, da ga bomo lahko bolje spoznali.

Dr. France Habjan

Gospod Habjan, najzačnemo vašo življenjsko zgodbo kar s kratkim življenjepisom. Povejte, kdaj in kje ste se rodili, pa nekaj o vašem otroštvu in zgodnjih šolskih letih.

Rodil sem se 2. januarja 1924 v Mostah pri Ljubljani. V moji mladosti so bile Moste samostojna občina, v katero so spadale krajevne skupnosti: Zelena jama, Selo, Kodeljevo, Vodmat in ob Ljubljanici vas Moste. V občini Moste so bila sama delavska naselja ob številnih velikih tovarnah. V družini nas je bilo pet bratov in v lastni skromni hiši s prilično velikim vrtom smo otroci uživali kar lepo mladost. Ja, tudi trinajsto šolo na bregu Ljubljanice smo pogosto "obiskovali". S starejšim bratom sem že s štirimi leti postal mašni strežnik pri Karmeličankah, kamor so pogosto prihajali maševat škofje in znani teologi. Tako sem stregel knezoškofu B. Jegliču, dr. G. Rožmanu, poznejšima škofoma dr. F. Gnidovcu in beograjskemu dr. J. Ujčiču. V tistih otroških letih se mi je najbolj prikupil beneški patriarh, kardinal Piazza, ki je prišel kot papežev delegat na Evharistični kongres v Ljubljano. Preden se je vrnil, je nama z bratom kar med mašo prinesel obilen zavitek bonbonov in se obema zahvalil z vljudnim "grazie".

Osnovno šolo sem obiskoval v moderno urejeni osemletki v Mostah, sedaj je gimnazija Maksa Perca. Mladine je bilo tam še pa še. Ob prostih popoldnevih sem rad zahajal k salezijancem v Mladinski dom

na Kodeljevem, kjer smo resnično uživali prijateljstvo ob športu in preden smo se zvečer razšli, smo se zbrali v veliki kapeli ob petju cerkvenih pesmi in kratki večerni molitvi.

Kako ste doživljali 2. svetovno vojno? Kaj je vplivalo na vašo odločitev za pobeg v tujino? Kdaj in kako ste zapustili domovino in kako se je vaša življenjska pot potem nadaljevala?

Z vojno oziroma z italijansko okupacijo so se moje mladostne sanje in ambicije popolnoma razblinile in tudi naša družinska harmonija se je za vedno umaknila v borbi za preživetje. Že leta 1942 se je na naši gimnaziji za Bežigradom dijaštvo polariziralo in pričeli so se štrajki, petarde so pokale med poukom po hodnikih in čutili smo, da se nekaj nenavadnega dogaja na šoli. Dr. Janez Oražem, profesor verouka, nam je v tem nenavadnem času med poukom izrekel sledeče besede: “Fantje, spomnite se latinskega pregovora *Quidquit agas, prudenter agis et respice ed fine - Karkoli boš delal, delaj modro in misli na konec,*” potem pa se je naslonil na kateder in dodal “Sicer vas bo bolela glava...”

Ljubljana je v tistem času kaj kmalu postala podobna današnjemu Bagdadu v malem in Italijani so pričeli izvajati represalije, omrežili so mesto Ljubljano z bodečo žico, prepovedali vsak vstop v mesto in s tem nam dijakom onemogočili obiskovanje šole. V začetku maja 1942 so mene in brata Italijani aretirali in naju uklenjena odpeljali v

kazensko taborišče v Gonras, kjer sva ostala do začetka leta 1943. To je bil čas popolnega brezdelja, boleznih in lakote. Z nama je bil tudi prijatelj pesnik France Balantič, ki je izredno težko prenašal taboriščno življenje. Ko sem se vrnil, sem se takoj vpisal v 7. razred gimnazije. Rednega pouka sploh ni bilo, šolska poslopja je zasedla vojaščina in naša gimnazija je enkrat gostovala na uršulinski gimnaziji, drugič na Rakovniku, skratka vse skupaj je bilo vojno šolanje, vendar sem s prav dobrim uspehom izdelal 7. razred gimnazije. Jeseni 1943 je prišel čas, ko se je bilo treba odločiti ali v nemško delavno organizacijo TODD, ali pa k domobrancem. Odločil sem se za drugo izbiro. V usodnem maju 1945 pa sem se z drugimi domobranci umaknil na Koroško in se skoraj čudežno izognil prisilni vrnitvi. S prijatelji smo se umaknili za nekaj dni v “Gure” pod Bilčo vas nad Vetrinjami. Po preselitvi v taborišče Lienz v južni Tirolski sem se vpisal na odlično organizirani begunski gimnaziji v 8. razred in tudi na njej maturiral. Po maturi sem se odpravil z nekaterimi prijatelji ilegalno v Italijo in sicer k bratu v Firence. Vpisal sem se na gozdarsko fakulteto in pridno študiral. Ob prvem semestru pa mi je fakultetni tajnik sporočil, da moram nostrificirati maturitetno diplomu, čeprav je bila overjena od zavezniške oblasti. Odšel sem v Trst in privatno opravil z nekaj dodatnimi izpiti maturo na slovenski realni gimnaziji. Seveda sem spet izgubil leto.

V Trstu se mi je nasmehnila sreča. Ker sem bil že v Trstu, mi je prijatelj svetoval, naj se vpišem v dvomesečni učiteljski tečaj,

kar mi bo omogočilo zaposlitev. In res, po opravljenem tečaju sem prejel nastavitveni dekret za nižjo gimnazijo v Gorici. S tem se je končalo moje begunstvo.

Ženo Mihajlo sem spoznal v času mojega učiteljevanja v Gorici. Mihajla izhaja iz znane slovenske goriške družine, njen oče dr. Jože Bitežnik je bil na Primorskem vodilni družbenopolitični delavec, ki pa se je moral z družino umakniti pred fašističnim nasiljem v Maribor in potem v Ljubljano. Mihajla je bila ena najmlajših študentk na ljubljanski pravni fakulteti in svojega študija ni mogla zaključiti, ker je okupator 1944 leta zaprl univerzo. Po koncu vojne se je njena družina vrnila v Gorico.

Za dosego doktorata je bilo potrebno tudi veliko študija? Kakšen študij ste končali? Kje ste doktorirali in kako vam je diploma pomagala pri vašem življenju v Kanadi?

Po letu in pol poučevanja v Gorici, sem se vpisal na tržaško ekonomsko fakulteto in vzporedno s službo tudi študiral. Na vaše vprašanje moram odgovoriti, da res ni bilo lahko po vojni maturi študirati; manjkala mi je višja matematika (calculus). Prijatelj matematik in fizik me je v nekaj mesecih uvedel v svet višje matematike in tako sem diplomiral z disertacijo *Vpliv industrijske revolucije na evropsko gospodarstvo*.

Kdaj in kako ste prišli v Kanado, kakšni so bili vaši začetni koraki, kako ste pristali v Torontu in v kakšnem poklicu ste se ustalili?

V Kanado sem prišel z ženo in s petletnim sinom Andrejem v začetku maja 1955. Kmalu po prihodu se nama je rodila hčerka Aleksandra. Star rek pravi: "Vsak začetek je težak". Tako je bil tudi moj. Kar naglo sem dobil delo v neki trgovini na debelo, kjer sem pakiral indijsko bakreno posodo. Gospodar je bil starejša oseba s precejšnjo naduho in me je med delom stalno opominjal: "Frank, ne tako hitro..." Bil je izredno zadovoljen z mojim delom in me je plačal dvakrat več kot sva se pogodila. Nekaj tednov sem bil nato zaposlen pri slovenski potniški agenciji, kjer sem po konzularnih uradih urejeval dokumentacijo za potne liste. S to zaposlitvijo sem se dodobra spoznal z mestom Torontom. Končno sem se zaposlil kot finančni analist pri Ontario Land & Mortgage Corporation. Kot finančni vodja sem bil zadolžen za financiranje federalno-provincialnih mega projektov. Univerzitetna diploma mi je še kako prav prišla in ko je prišel čas upokojitve po mojem 65. letu, mi je ministrstvo s posebno odločbo podaljšalo delovno razmerje za dve leti in pol.

Kako ste se vključili v župnijo pri Mariji Pomagaj in kaj bi lahko povedali o tem?. Pri kateri aktivnosti v župniji ste bili najbolj aktivni?

V župnijo se dejavno nisem takoj vključil; bil sem prezaposlen s službama. Bili smo včlanjeni v slovensko župnijo in smo obiskovali slovensko cerkev in razne prireditve. Otroka sta v glavnem do študija na univerzi doživljala slovensko družbo. Oba sta dokončala slovensko šolo in nastopala na šolskih kulturnih nastopih.

Šele leta 1962 sem se odzval povabilu gospoda župnika Prebila za ustanovitev skavtskega gibanja v župniji. Res smo še isto leto ustanovili skavtsko organizacijo, najprej moško in naslednje leto še žensko vejo. Tudi sin in hčerka sta bila v skavtski organizaciji. Andrej je postal pozneje skavtski voditelj, Aleksandra pa voditeljica skavtinj.

V drugi polovici sedemdesetih let pa je župnija pričela z osipom pri mladinskih organizacijah. Zakaj? Mlade družine so se začele preseljevati v New Toronto, kjer je bila ustanovljena nova slovenska župnija. Tako je konec leta 1972 župnijsko skavtstvo prenehalo. Tudi Andrej se je po dokončanem študiju medicine preselil iz Toronta v Thunder Bay, kjer ima svojo zdravniško prakso, hčerka Aleksandra pa dela kot zobozdravnica v Torontu.

Bolj dejavno sem se vključil v župnijsko skupnost v času župnikovanja gospoda J. Mejača. Škofija je namreč zahtevala, da župnije prično z uresničevanjem koncilskih odlokov in da pričnejo ustanavljati župnijske pastoralne svete. Leta 1979 je župnija Marije Pomagaj na Manningu oblikovala ŽPS, katerega so sestavljali predstavniki cerkvenih organizacij, nekaj članov pa je imenoval župnik sam. Bil sem nekaj let njegov predsednik. Za 30 letnico župnije smo med drugim oskrbeli tudi zbornik *Utrinki duhovne rasti Župnije Marije Pomagaj*. V zborniku je opisana kratka zgodovina župnije, posebna vrednost zbornika pa je v statistični študiji, ki jo je pripravil kolega V. Čekuta. Številke povedo, da je bilo v letih

1954 – 1984 1971 krstov, 816 porok in da je bilo leta 1956 v župnijo vpisanih 2675 družin in posameznikov. V petdesetih letih delovanja te župnije je bilo krščenih 2568 otrok, porok je bilo 1172, umrlo pa je 523 župljanov.

Ste po prihodu v Kanado vzdrževali stike z drugimi slovenskimi intelektualci?

V Torontu se je v Ukrajinskem kulturnem centru na College St. v 50-ih letih srečeval na debatnih razmišljanjih res širok krog slovenskih izobražencev. Mesečna srečanja z izredno privlačnimi družbeno filozofskimi temami so bila ob nedeljskih popoldnevih. Sestanke sta vodila dr. Ruda Čuješ ter filozof dr. Franc Mantovani. Omenjena srečanja so bila za slovensko “kulturno puščavo” v Torontu prava študijska doživetja. Do uresničenja slovenske kulturne publikacije ni prišlo, ker so mladi izobraženci z mladimi družinami morali v tistem času slediti pregovoru *Primum vivere, deinde philosophari – Najprej je treba živeti, šele nato modrovati*. Razmere za slovenskega izobraženca – priseljenca v tistem času niso bile rožnate. Zgodaj v 50-ih letih je pričel dr. Ruda Čuješ izdajati družbeno filozofsko revijo *Vez*, namenjeno predvsem izobražencem, ki so izšli iz akademskega kluba Straža. Jaz sem celo prejemal revijo v Trst. Dr. Ruda Čuješ je bil, dokler je živel v Torontu, glavni slovenski kulturni in družbeni ozaveščevalec. V vsakem slučaju pa se je naredila v slovenski kulturni srenji velika škoda s prenehanjem mesečnika *Slovenska država*. Zakaj? Mesečnik je imel

ob ustanovitvi v Chicagu (ustanovitelji: F. Geratič, dr.Štefan Falež ter Dušan Humar) izdelano idealno zgradbo in je bil kot radijska antena, ki je dosegla slovenska žarišča po vseh petih kontinentih. Žal pa potem torontsko “okolje” ni zaznalo znakov časa.

Kaj bi nam lahko povedali o vašem delu pri Krekovi banki?

V Hranilnici in posojilnici J.E. KREKA sem deloval 29 let v raznih odborih, največkrat v nadzornem. V samem začetku je vse hranilnično poslovanje temeljilo na svinčniku in peresu, skratka, vse se je vršilo na “ročni pogon”. Že v začetku sem na odborovih sejah opazil, da je v zadrugi obilica Krekovega združnega duha in s tem v zvezi tudi obilica prostovoljnega neplačanega dela. Zato je mogla zadruga nuditi svojim članom višje obrestne mere na hranilne vloge kot banke. Članom je omogočila enostaven postopek pri nabavi hipoteke ali osebnega posojila. Kreditna politika je predvsem temeljila na osebnem poznanju prosilca, kakor tudi na poznanju porokov, zato odpisov iz združnih knjig ni bilo. Iz skromnih začetkov sta oba slovenska denarna zavoda zelo uspešno napredovala in zadnje čase prikazujeta v svojih finančnih poročilih nad 150 milijonov združnega premoženja. Oba zavoda sta opremljena z modernim bančnim računalniškim sistemom...

Vaši dopisi, ki jih objavljate zadnjih petnajst let, dokazujejo izredno kulturno in politično razgledanost in pozorno

spremljanje dogajanj v domovini. Kdaj ste začeli z dopisovanjem in kje vse so bili vaši prispevki objavljeni?

Res je, da sem stalno sledil slovenskemu družbenemu, kulturnemu pa tudi političnemu utripu v celotnem slovenskem kulturnem prostoru. Doma je vedno obilo slovenskega revialnega tiska, pa tudi časopisov ne manjka. Seveda pa se tudi seznanjam o slovenskih premikih korespondenčno s prijatelji v Ljubljani, Trstu, Rimu, Buenos Airesu in Melbournu. Že v osemdesetih letih sem dopisoval v Tretji dan, Družino in potem v osrednje glasilo Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani, v Trstu v Novi list, v Gorici v Novi glas. Precej sem pisal v Ameriško Domovino, v Torontu pa sem urejeval občasna glasila Kongresne misli in Združno misel Krekove hranilnice in posojilnice.

Vaše sodelovanje pri Dragi vas je aktivno potegnilo v akcijo za ustanovitev Kanadskega slovenskega kongresa in Svetovnega slovenskega kongresa. Bili ste prvi predsednik KSK in tudi v odbor SSK ste bili izvoljeni. Povejte nekaj o tem?

Res je, da so srečanja v Dragi precej pripomogla v življenje priklicati Svetovni slovenski kongres, vendar je treba poudariti, da se je kongresna ideja rojevala v Ljubljani leta 1988, ko je oče kongresne ideje prof. Vlado Habjan na kulturnem plenumu v Ljubljani opomnil prisotne kulturnike, da živi zunaj Slovenije več kot pol milijona Slovencev in da je treba nujno nekaj storiti,

da bi vključili Slovence zunaj meja Slovenije v enotni slovenski kulturni prostor. In kdo naj to izvede? Odgovor: Svetovni slovenski kongres. V ta namen se je sestal krog sledečih pobudnikov: dr. France Bučar, sodnik France Miklavčič, dr. France Habjan, časnikar Viktor Blažič, prof. Vlado Habjan ter ing. Dušan Nendl.

Po zgodovinsko razburkanemu ustanovnem kongresu 27. junija 1991 v Ljubljani, dejansko ob začetku vojne za Slovenijo, se je SSK podal na pot, ki je bila včasih gladka, včasih pa tudi hrapava, vendar so kongresni dosežki danes zelo vidni in pomembni za mlado državo. SSK že leta organizira srečanja zdravnikov, arhitektov, znanstvenikov, gospodarstvenikov in glasbenikov iz sveta, zamejstva in Slovenije. Srečanja so namenjena strokovnim izmenjavam znanja in medsebojnemu povezovanju in sodelovanju.

Od leve: dr. France Habjan, dr. Lojze Peterle, gospa Mihajla Habjan in dr. Boris Pleskovič na občnem zboru KSK

Kanadski slovenski kongres, ki je bil ustanovljen pol leta pred SSK, je vidno prisoten v kanadski slovenski skupnosti s svojo etnično-kulturno naravnostjo. Na letne občne zборе in kvalitetne kulturne prireditve smo vabili sam vrh slovenskega izobraženstva. Kanadski slovenski kongres tesno sodeluje s slovenskim radiom v Torontu in z Glasilom kanadskih Slovencev in je bil do sedaj vedno trden steber skupnim slovenskim nastopom. Ja, res je, da sem bil večkrat predsednik KSK in sem tudi od začetka član odbora KSK. Leta 1994 sem bil izvoljen na kongresu na Dunaju za podpredsednika Svetovnega slovenskega kongresa. Jasno pa je treba reči, da je KSK neposredno povezan in včlanjen v svetovno kongresno organizacijo, iz katere črpa svoje poslanstvo. Zato se mi zdi nekoliko čudno, da se danes toliko govori v Torontu o neki krovnosti, ki dejansko bolj hromi društveno dejavnost kot pa jo vzbuja, in s tem tudi ustvarja obrobje, ja, obrobje. V Ljubljani deluje vsaj 11 organizacij, ki se ubadajo z izseljeništvom, in vendar še ni opaziti nobene mega-krovne organizacije.

Gospod Habjan, prav lepa hvala za zelo informativne odgovore na moja vprašanja. Hvala vam tudi za nešteto ur prostovoljnega dela, s katerim bogatite slovensko skupnost v Torontu.

Berlinski Slovenci na potovanju po Kanadi

Anica Anzeljc

Najprej vsem našim novim prijateljem v Kanadi prisrčen pozdrav iz Berlina od naše 17-članske skupine iz društva SLOVENIJA e.V., ki je letos imela priložnost, da se je spoznala z vami v vaši novi domovini. Vsem nam bodo doživetja s tega potovanja ostala v trajnem spominu.

Ko smo preleteli Atlantik, se je pod nami odprla pokrajina, ki je bila drugačna kot Evropa. Prostrana dežela, skoraj vsa prekrita z gozdovi in tisočerimi jezeri, vmes pa dolge, bele ceste in ob njih tu in tam raztresena majhna naselja. Dva prebivalca na km² površine - sedaj vem, kako to izgleda. Naenkrat se je pod nami prikazal Quebec City, potem Montreal, reka St. Lawrence, jezero Ontario in končno smo zagledali Toronto s svojim svetovno znanim CN stolpom.

Toronto pomeni v prevodu "kraj za srečanja" in to je tudi v našem primeru dejansko bilo. Komaj smo z avtobusom prispeli v hotel Days Inn v centru Toronta, smo že zagledali poznana obraza Milene Soršak in njenega moža Cirila. Poznana sta nam bila iz knjige »Slovenska folklorna skupina NAGELJ«.

Že prvo srečanje je bilo tako domače, kot da se že večno poznamo. Po kratkem klepetu sta Milena in Ciril vzela naše kovčke s folklornimi oblekami, katere sta za nas shranila, dokler se nismo vrnili z naše sedemdnevne krožne vožnje po Kanadi, in odšla. Po končani krožni vožnji smo namreč namenili še tri dni za srečanja s tam obstoječimi slovenskimi društvi oz. s tam živečimi Slovenci. Najprej pa je za našo skupino sledilo sedem zelo zanimivih dni.

Prvi dan smo si na grobo ogledali Toronto, ki je po številu prebivalstva le malo manjši kot je naš Berlin.

Potem smo se odpeljali na ogled Niagarskih slapov. Med potjo bi zelo radi obiskali društvo »LIPA PARK«, kamor nas je povabila ga. Francka Seljak, toda organizatorji naše krožne vožnje nam, žal, tega niso omogočili, ker so bili z nami v avtobusu še drugi potniki. Peljali smo se preko mesteca Niagara-on-the-Lake ob jezeru Ontario, ki leži čisto na meji z ZDA in kjer se poleti odvijajo razni festivali in gledališke predstave. Jaz bi ga imenovala tudi »mesto cvetja«, ker je vse prekrito s cvetjem, ne samo vrtovi in

zelenice, temveč tudi cestne svetilke in semaforji.

Naslednja postaja so bili Niagarski slapovi, ki jih upravičeno prištevamo k največjim naravnim čudežem na svetu. Ogledali smo si vse tri slapove in tudi dež nam ni mogel zagreniti našega navdušenja, ko smo se udeležili vožnje z ladjico »Maid of the Mist« pod same slapove. To je bil zame višek doživetja. Kljub oblačilu, ki smo ga navlekli nase, smo bili vsi mokri, toda nihče se ni pritoževal, ker to spada zraven, če se slapovom toliko približaš.

Zvečer smo se polni lepih vtisov vrnili v Toronto in naslednje jutro nadaljevali pot proti kanadskemu glavnemu mestu Ottawa, ki leži v vzhodnem delu province Ontario ob reki Ottawa River, ki je mejna reka med provincama Ontario in Quebec. Mesto nas je navdušilo s svojo lepoto in s svojimi znamenitostmi. Ogledali smo si Kanadski nacionalni muzej, kjer so med drugim razstavljene znamenitosti indijanskega naroda. Lahko rečem, da je to eno najlepših mest, kar sem jih do sedaj videla.

Naš naslednji cilj, Quebec City, je bil okoli 480 km oddaljen od Ottawe. Teh daljav v bistvu sploh nismo občutili, saj smo se med potjo večkrat ustavili. Razen tega smo imeli zelo dobro vodičko, katera nam je vso pot razlagala znamenitosti in zgodovino Kanade. Medtem smo tudi v avtobusu, kljub mešani publikli Nemcev, Avstrijcev, Švicarjev in Slovencev, postali prava »klapa«. Tudi po Quebec City smo imeli krožno vožnjo in ogled prestolnice Vieux-Quebec, ki jo je UNESCO imenoval za svetovni kulturni spomenik.

Tukaj so nas sprejeli in pozdravili po francosko in občudovanja je vredno, s kakšnim ponosom v tem francosko-kanadskem mestu govorijo samo francosko. Lahko so nam vsem za vzgled. Ogledali smo si tudi obnovljeno staro obzidje, Citadelo, hotel Chateau Frontanac, pristanišče, tržnico domačih pridelkov in se prepustili čaru starega mesta.

Pokukali smo tudi v indijansko trgovino, a je bilo premalo časa, da bi si lahko vse ogledali. V enem od dveh dni, ki smo jih prebili v Quebec Cityju, je skupina zainteresiranih turistov odšla na ogled kitov, severno po reki St. Lawrence. Resnično so jih videli

iz neposredne bližine. Ogedali so si tudi slap Parc de la Chute Montmorency, visok 83 m, ki je višji od Niagarskih slapov. Gre doč so obiskali tudi baziliko Sv. Ane, kjer so romarska srečanja, in mestece Tadoussac, kjer je pristala prva evropska ladja.

Naslednji dan smo se zopet vsi skupaj odpeljali proti Montrealu, nekdanjemu olimpijskemu mestu. Že daleč pred mestom smo zagledali Olimpijski stolp. S posebnim vodičem smo si ogledali mestno jedro in se na kratko sprehodili po veliki podzemeljski pasaži, s trgovskimi centri in s podzemeljsko železnico, ki povezuje olimpijski del mesta s centrom in z vsemi pomembnimi gospodarskimi in bančnimi centri.

Peljali smo se ob pristanišču in čez latinsko četrt. Ogedali smo si baziliko Notre-Dame-de-Montreal na Place d'Armes, ki je vsa izdelana iz lesa. Ko stopiš v cerkev in greš proti oltarju, se ti zaradi rahlo padajočega dostopa do oltarja zdi, kot da te nevidna sila vleče tja.

Montreal je mešanica zgodovinskega starega dela in moderne arhitekture s francoskim flerom. Sedaj vem, zakaj mu pravijo tudi ameriški Pariz.

Po napornem, zanimivem dnevu smo šli na večerjo, po večerji pa z avtobusom na vrh hriba nad Montrealom, od koder je bil prečudovit nočni pogled na Montreal in okolico.

Po kratki noči smo že zopet sedeli v avtobusu, ki nas je peljal proti Toronto. Med potjo smo se ustavili v Kingstonu, na južnem delu oziroma na koncu Rideau Canala, ki povezuje jezero Ontario z Ottawo. Tukaj smo si z ladje ogledali nekaj od 1700 manjših ali večjih otokov, ki so nastali na reki St. Lawrence, nekateri naseljeni, drugi samo poraščeni z drevjem. Videli smo tudi trdnjavo iz prve Britansko-Ameriške vojne, v kateri je danes vojaški muzej.

Po 2400 kilometrih krožne vožnje ob reki St. Lawrence in jezeru Ontario smo v petek, 14. septembra pod večer prispeli zopet nazaj v Toronto.

Pol ure po našem prihodu sta nas v hotelu obiskala Milena in Ciril Soršak, ki sta bila glavna organizatorja tega našega srečanja s Slovenci in sta skupaj z našo predsednico društva SLOVENIJA e.V. Berlin, Ano Krener, načrtovala tridnevni program našega obiska med njimi. Z njima je prišlo še nekaj kanadskih Slovencev, ki so nas s svojimi avtomobili odpeljali na sprejem k častnemu generalnemu

konzulu RS Jožetu Slobodniku, kateri nam je izrekel prisrčno dobrodošlico. Na naše veliko presenečenje nas je tu pričakalo večje število ljudi, ki so nas prijazno sprejeli. Nato nas je pozdravil Stane Kranjc, predstavnik slovenske skupnosti v Kanadi in član Sveta Vlade RS za Slovence po svetu. Na kratko je orisal zgodovino kanadskih Slovencev, ki jih je okoli 40.000, in ponosno poudaril njihovo organiziranost (60 društev, šest župnij in dva domova za ostarele) širom po Kanadi. Povedal je, da so Slovenci v Kanadi dosegli velike uspehe tudi na vodilnih delavnih mestih pri velikih kanadskih gospodarskih družbah.

Potem je spregovoril Marjan Kolarič, predsednik Vseslovenskega kulturnega odbora, ki koordinira in organizira stike z domovino in je tudi veliko pripomogel k temu našemu obisku. Povedal je, kako važni so stiki z domovino, tako za Slovenijo, kot za izseljence ali zdomce, kakor imenujejo nas v Nemčiji.

Pozdravili smo se tudi s predstavnikom Kreditne banke Slovenija in predstavnikom Krekove banke. Predsednik Belokranjskega kluba Janko Bubaš z ženo Anico in ostalimi člani je poskrbel za našo pogostitev, za kar se najlepše zahvaljujemo.

Našo skupino oziroma naše društvo »SLOVENIJA e.V.« iz Berlina je na kratko predstavil naš nekdanji predsednik društva Martin Šavrič. Povedal je, da smo mi za razliko od kanadskih Slovencev prišli v tujino večinoma kot ekonomski emigranti. Naš namen je bil ostati v Nemčiji nekaj let in se potem vrniti v domovino. Toda, tudi nam so leta tekla in

Berlinska folklorna skupina med nastopom na pristavi Simona Gregorčiča

marsikdo izmed nas je že 40 let v tujini. Prizadevali smo se, da so naši otroci imeli slovenski dopolnilni pouk, za medsebojno povezovanje pa smo ustanovili naše društvo »SLOVENIJA e.V.«, ki je letos praznovalo svojo 25.obletnico obstoja. Dokler so bili otroci majhni, so z nami redno zahajali v društvo, plesali folkloro, se v številnih sekcijah udeleževali športnih tekmovanj tako v Nemčiji, kot v Sloveniji s pobratenimi šolami. Vzgojili smo jim zavest, da vedo, kdo so, od kod izhajajo njihove korenine, da govorijo slovensko in poznajo slovensko kulturo in navade. Čas bivanja v tujini pa dela svoje in se nam naš mladi rod počasi trga iz rok, kar poznate tudi vi v Kanadi. Zato moramo storiti še več, da se ne bomo v svetu izgubili.

Naslednji dan so nam Milena in Ciril Soršak, Janko in Anica Bubaš ter Tjaša Škof razkazali znamenitosti Toronta s krožno vožnjo z odprtim avtobusom. To največje kanadsko mesto nas je presenetilo z moderno arhitekturo, z visokimi nebotačniki, s parlamentarnimi poslopji, mestno

Berlinski Slovenci pred CN stolpom

hišo, finančnim predelom, univerzami. Ogledali smo si tudi Eaton Center, China Town, staro tržnico, kjer je bila včasih prva mestna hiša, St. Michael's Cathedral, v kateri je do nedavnega slovenski kardinal dr. Alojzij Ambrožič kot torontski nadškof opravljaj posebne bogoslužne obrede. Z ladjo smo se peljali tudi na otok, od koder smo imeli čudovit pogled na Toronto.

S kosilom nas je na svoji ladji pogostil John Letnik, imenovan tudi Captain John. Ladja je zasidrana v Ontarijskem jezeru na koncu Yonge ulice v centru Toronta, v pristanišču, ki se po njem imenuje Captain John's Pier. Ta Slovenec, ki je s šestnajstimi leti pobegnil v Kanado in ki je kasneje v Jugoslaviji kupil jugoslovansko ladjo in z njo preplul cel Atlantik, nam je ravno na tej ladji pripravil pravo gostijo, za katero se mu najlepše zahvaljujemo. Povabili smo ga, naj nas obišče v Berlinu in obljubil nam je, da se vidimo v Berlinu ali v Sloveniji.

CN Tower je s 553 m višine trenutno druga najvišja prosto stoječa zgradba na svetu in predstavlja največjo znamenitost Toronta. Vsako leto privabi več kot dva milijona mednarodnih obiskovalcev, to je več kot je prebivalcev cele Slovenije, in med njimi smo bili letos tudi mi. V vrteči krogli je restavracija, v kateri smo preživeli nepozaben večer. V času, ko smo večerjali, smo si lahko ogledali panoramo Toronta z vseh strani.

Po večerji nam je Marjan Kolarič pokazal še najmodernejšo športno areno (Rogers Center), katere streha se po potrebi odpira in zapira.

V nedeljo so nas naši novi prijatelji zapeljali na letovišče primorskega društva Simon Gregorčič. Močno smo bili presenečeni nad vsem, kar smo tam videli. To ni bila samo dvorana, to je bil cel letoviščni park. Povedali so nam, da so vse to kupili in zgradili Slovenci sami. V dvorani je bila najprej maša, zatem pa kosilo. Po kosilu pa se je pričela prireditev Vinska trgatev. Predsednica društva Franca Anderson nas je prisrčno sprejela in nas predstavila. Ker je bilo lepo vreme, je bila prireditev na prostem. Najprej sta nastopili plesni skupini Mladi Glas in Planika. Naša folklorna skupina SLOVENIJA e.V. Berlin je zaplesala tri splete, ki jih je pripravila Anica Zakrajšek, na harmoniko pa nas je spremljal naš harmonikar Alojz Kuder.

Nekateri izmed nas smo tukaj srečali tudi bližnje ali dalnje sorodnike, kar je obisk še bolj popestrilo. Mnogi so o našem obisku zvedeli po radiu in tako je prišlo tudi do nepredvidenih srečanj. Tukaj smo spoznali tudi glavno urednico revije Glasilo Cvetko Kocjančič, katera bo poskrbela, da bo ta moj članek

Ob spomeniku Simona Gregorčiča na pristavi

prišel do vas. Njenemu možu Alojzu pa želimo, da bi čimprej ozdravel.

Vsem zaslužnim smo se po nastopu najlepše zahvalili in jim predali majhna darila za spomin na naše društvo in na naše srečanje z njimi. Po pikniku sta nas Janko in Anica Bubaš povabila še na svoj dom, kjer smo v veseli družbi ob dobri postrežbi pozabili na uro in na to, da morajo »nekateri« drugi dan v službo. Hvala za pogostitev in za vaše razumevanje.

V ponedeljek smo si ogledali obe slovenski cerkvi v Torontu, cerkev Marije Pomagaj v centru in cerkev Brezmadežne v Novem Torontu. Obe župniji imata tudi dvorano za razne prireditve. Popoldne smo obiskali še slovenski starostni dom Lipa. Tu smo srečali ostarele Slovence, med njimi veliko neboljjenih stark in starčkov. Nekateri so sedeli na stoli, drugi v vozičkih. Eni so nas radovedno gledali, drugi so čudno strmeli v nas. V narodnih nošah smo jim zaplesali in zapeli. Potem pa smo zaplesali še z njimi, kakor in kolikor se je pač dalo. »Ne vem, če bom lahko plesal«, mi je dejal 90-letni gospod, pa sva poskusila in nato sem ga vprašala, če bova še eno, pa sva jo res... Nikoli ne bom pozabila žarečih in solznih oči teh ljudi. Zgubane roke so segale po mojih rokah,

ko sem šla med nje in me vleklo k sebi. Kaj jim je pomenil naš obisk, naš ples, naša pesem, stisk roke, poljubček na lice? Imela sem občutek, da so bili veseli vsakega pogleda, vsake tople besede, ki jim je bila osebno namnjena. Videla sem solze, ki so tekle po licih, in usta, ki so se kljub solzam smehljala. So bile to solze sreče ali žalosti? Smo jim za trenutek obudili spomine na domovino ali jim vzbudili hrepenenje po domu? Tega nam niso povedali, govorili so le, od kod izhajajo. Mislim in upam, da smo jim z našim obiskom polepšali ta dan.

Slovinci v Torontu imajo lep starostni dom. Tudi tega so sami zgradili. Upam, da se te starke in starčki zavedajo, da so ga delno zgradili sami in da zato ni to navaden dom, da je to dom, zgrajen z ljubeznijo do domovine Slovenije in da jim je zato bivanje v njem lepše. Preostalo nam je samo še toliko časa, da smo se vrnili v hotel po kovčke. Poslovnili smo se od naših prijateljev, ki so nas pripeljali nazaj v hotel in smo le s težavo zadrževali solze. Ob devetih zvečer smo iz zraka še zadnjič pomahali Torontu in vsem vam, ki ste se toliko trudili z nami in nam te dneve spremenili v nepozabno doživetje.

Radi bi se zahvalili vsem, ki ste kakorkoli pripomogli, da je prišlo do tega srečanja, vsem, ki ste nas prevažali in za nas skrbeli, da smo se med vami tako lepo imeli. Ne naštevam rada imen, ker ne želim nikogar pozabiti, toda vseeno čutim potrebo, da se posebej zahvalim Ani Kraner za stike s kanadskimi Slovenci, Mileni in Cirilu Soršak, ki sta organizirala naš ogled Toronta in srečanje s Slovenci in nas od prve do zadnje minute našega bivanja med vami spremljala, Jankotu in Anici Bubaš, ki sta bila vse tri dni z nami in nam s svojo gostoljubnostjo olepšala te nepozabne dni, Mirotu Koršiču za slike, ki nam jih je podaril, Tjaši Škof za profesionalno vodenje po Torontu, Jožetu Slobodniku, Marjanu Kolariču, Johnu Letniku in vsem ostalim, ki ste nam olepšali naše dni v Kanadi. Srečni in polni vtisov smo se vrnili v »naš« Berlin in v naslednjih dneh je bila povsod samo ena tema - Kanada. Mislim si, da je marsikomu žal, da ni bil z nami.

Nikoli vas ne bomo pozabili in upamo, da vas kdaj pot zanese tudi v naš Berlin; prišli boste k prijateljem. Pregovor pravi, da je Berlin vreden enega obiska, pridite in preverite, veseli vas bomo.

Novice

Najbolj bran dnevnik v Sloveniji – Po številu prodanih izvodov (87.834) so Ljubljanske novice najbolj bran dnevnik v Sloveniji. Na drugem mestu je Delo (65.212), na tretjem Dnevnik (47.731), tik za njim pa Večer (43.577), ki mu sledita Finance (12.285) in športni dnevnik Ekipa. V letošnjem letu je najbolj narasla prodaja Delu, Financam in Ekipi, najbolj upadla pa je Dnevniku.

Podvigi Martina Strela – Pri newyorški založbi The Lyons Press je pred kratkim izšla knjiga The Man Who Swam The Amazon (Mož, ki je preplaval Amazonko), ki jo je napisal Martin Strel skupaj z Matthewom Mohlkejem. Knjiga je resnično pričevanje o uspehu odprave Amazonka in razkriva posamezne dneve Strelove tropske pustolovščine. Kmalu bo na ekranih tudi film Big River Man.

Stična 2007 – 15. septembra se je začelo srečanje mladih Stična 2007 s festivalom mladosti in vere. Letošnja Stična mladih je potekala pod geslom: Kakor sem jaz vas ljubil, tako se tudi vi ljubite med seboj. Geslo je obenem tudi naslov pisma mladim, ki ga je papež Benedikt XVI. napisal ob letošnjem svetovnem dnevu mladih. Stična mladih je največje enodnevno srečanje mladih v Sloveniji, ki se ga vsako leto udeleži okoli 9.000 mladostnikov. Prvo srečanje mladih je bilo v Stični leta 1981.

Razveljavljena sodba proti Rožmanu - Vrhovno sodišče je ugodilo zahtevi ljubljanske nadškofije in razveljavilo pravnomočno sodbo proti nekdanjemu ljubljanskemu škofu Gregoriju Rožmanu in nekdanjemu voditelju SLS Mihi Kreku. Sodišče je ugotovilo, da je prišlo v primeru sojenja škofu Rožmanu do bistvenih kršitev kazenskega postopka.

Zadevo je vrnilo Okrožnemu sodišču v Ljubljani v novo sojenje. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da je v primeru sojenja škofu Rožmanu prišlo do bistvenih kršitev določb kazenskega postopka glede vprašanj sojenja v nenavzočnosti, glede vprašanj pravice do obrambe in tudi glede vprašanja, ali je bila dana pravna podlaga za to, da je škofu sodilo vojaško sodišče.

Postopek za beatifikacijo škofa Vovka Ljubljanska nadškofija je zbrala podatke o življenju in delu kandidata za beatifikacijo nekdanjega ljubljanskega nadškofa Antona Vovka. Na škofijski ravni je bil tako postopek uradno končan 20. oktobra s sveto mašo v ljubljanski stolnici, kjer so zbrano dokumentacijo zapečatili in poslali v Rim. Pobudo za postopek je dal duhovniški svet ljubljanske nadškofije leta 1996. Anton Vovk je deloval v ljubljanski nadškofiji v kriznem medvojnem in povojnem času. Leta 1940 je bil imenovan za stolnega kanonika v Ljubljani, 1946. leta je bil posvečen v pomožnega škofa, leta 1950 je prevzel delo apostolskega administratorja ljubljanske škofije, po smrti škofa Rožmana v Clevelandu pa je bil novembra 1959 imenovan za ljubljanskega škofa. Ko je bila škofija povzdignjena v nadškofijo leta 1961, je postal nadškof.

Mozaik slovenskega jezuita Marka Ivana Rupnika v novi baziliki v Fatimi 12. oktobra so v Fatimi na Portugalskem posvetili novo baziliko, ker je bila stara premajhna za potrebe petih milijonov vernikov, ki vsako leto obišejo to svetišče. Pri izdelavi 500 kvadratnih metrov velikega mozaika se je slovenski umetnik navdihoval v 22. poglavju Apokalipse.

Sunita Williams obiskala Slovence - Ameriška astronautka slovenskega rodu Sunita Williams je v četrtek, 30. avgusta obiskala slovenske rojake v svojem rojstnem mestu Euclidu pri Clevelandu, kjer je v Dvorani slavnih polk in v muzeju govorila o svojih doživetjih v vesolju. Že v sredo po tem pa ji je v dvorani slovenske cerkve St. Mary v Collinwoodu na podobni prireditvi slovenski generalni konzul v Clevelandu Zvone Žigon predal spominska darila in zahvalo za promocijo Slovenije.

Preplah zaradi igrač - Največji svetovni proizvajalec igrač Mattel je avgusta letos umaknil s tržišča kar 19,5 milijona otroških igrač; 17,4 milijona igrač zaradi majhnih magnetov, ki lahko postanejo smrtno nevarni, če jih otrok pogoltne, ker se v prebavnem traku lahko sprimejo, in 2, 2 milijona igrač zaradi prevelike vsebnosti svinca v barvi na igračah, kar lahko povzroči težave pri učenju in okvare možgan. Odpoklic igrač je povzročil velik preplah, še zlasti, ker gre za igrače svetovno znanih znamk Mattel in Fisher Price (podružnica Mattela), ki so namenjene majhnim otrokom. Kanadska podružnica firme Mattel-Fisher Price ima na seznamu dvajset različnih igrač, ki so bile odpoklicane. Ker so bile te igrače izdelane v Kitajski, ki izvozi letno 20 bilijonov igrač, največ v ZDA in Kanado, je odpoklic igrač povzročil tudi nov gospodarski konflikt s Kitajsko, ki je že prej bila deležna velike kritike zaradi strupenih primesi v pasji hrani ter nezdrava zobna pasta. Ker so bile igrače z majhnimi magneti problematične zaradi neprimerne dizajna, za kar je izključno odgovorna firma Mattel in ne kitajski proizvajalci, se je Mattel opravičil Kitajski, ki jo je svetovna javnost krivila za odpoklic igrač, uporabnikom igrač pa je zagotovil, da bo poostril kontrolo nad izdelki, da bo vse

izdelano po ameriških standardih.

Hišna čistila kriva za astmo – Nedavna raziskava, ki so jo opravili na 4,500 osebah v 22 centrih v desetih evropskih državah, je pokazala, da so za 15 odstotkov odraslih astmatikov kriva hišna čistila in deodoranti. Pogostost čiščenja in število različnih razprševalcev povečujeta možnost za razvoj astme. Najbolj škodljiva so čistila za pohištvo, steklo in razpršilci za izboljšavo zraka.

Kanadski dolar enakovreden ameriškemu Kanadski dolar je 20. septembra prvič po 31 letih postal enakovreden ameriškemu, kar je izreden porast kanadske valute, saj je leta 2002 veljal le 61.79 centa. Medtem, ko so potrošniki veseli visoke vrednosti dolarja, za kanadsko industrijo, ki je odvisna od izvoza v ZDA, to pomeni veliko hujšo konkurenco na ameriškem tržišču. Ekonomisti predvidevajo, da bo kanadski dolar letos še obdržal visoko vrednost napram ameriškemu, naslednje leto pa bo začel spet padati.

Nobelove nagrade - Letošnji dobitniki prestižne Nobelove nagrade za medicino so ameriška znanstvenika Mario R. Capecchi in Oliver Smithies ter Britanec Martin J. Evans. Nagrado so prejeli za svoja "prelomna odkritja na področju zarodnih izvornih celic in rekombinacije DNK pri sesalcih, kar je vodilo v razvoj silno močne tehnologije". Gre za tehnologijo ciljanja genov. Nagrajenci so s tehnologijo ciljanja genov pri miših razvili laboratorijski model, ki nudi pomemben vpogled v širok spekter bolezni, od kardiovaskularnih do nevrodegenerativnih, sladkorne bolezni in rakovih obolenj, ter pomaga pri razvoju novih zdravil.

Letošnjo Nobelovo nagrado za mir sta prejela nekdanji ameriški podpredsednik Al Gore in Mednarodna skupina Združenih

narodov o podnebnih spremembah (IPCC) za njuna prizadevanja pri mobilizaciji sveta proti grozečim podnebnim spremembam. Dobitnica letošnje Nobelove nagrade za literaturo je 87-letna angleška pisateljica **Doris Lessing**, ki je z romanom *Zlata beležnica* (1962) postala ena najbolj razpoznavnih pisateljic druge polovice 20. stoletja. Letošnjo Nobelovo nagrado za fiziko so prejeli trije znanstveniki: Nемеc **Gerhard Ertl** za svoje raziskave kemičnih procesov na trdnih površinah, ki so bistvenega pomena za kemično industrijo, ter Francoz Albert Fert in Nемеc **Peter Grünberg** za odkritje velike magnetne upornosti (GMR). Nobelovo nagrado za ekonomijo za letošnje leto so prejeli Američani **Leonid Hurwicz**, **Eric Maskin** in **Roger Myerson**, ker so postavili osnove teorije alokacijskih mehanizmov (kako in zakaj se podjetja odločajo za investicije), s katero so prispevali

k razumevanju dobro delujočih trgov.

Torontski mednarodni filmski festival je ena najpomembnejših prireditelj v Torontu, ki dosega veliko publicitete v svetovnem tisku. Letošnji festival je ponudil vrsto vznemirljivih dokumentarcev o političnih spopadih v Iraku in Sudanu. Veliko filmov iz ZDA se letos ukvarja z aktualnimi temami: bodisi z ameriškimi vojaki, ki se vračajo iz Iraka, ali pa s kršenjem človekovih pravic in spopadom kultur v lastnih mestih in predmestjih. V nasprotju s Cannesom, Benetkami ali Berlinom torontski festival nima tekmovalne sekcije, temveč na njem podelijo le nekaj nagrad, kot sta nagradi občinstva in filmskih kritikov. Slednjo je dobil film *La zona*, nagrado za najboljši kanadski kratki film si je prislužil *Pool*, nagrado za umetniško inovacijo pa *Encarnacin*.

Dan mrtvih

Novi sistem v povojni Jugoslaviji, kamor je sredi prejšnjega stoletja spadala tudi Slovenija, ni mogel zadušiti krščanskega praznika Vseh svetnikov, kakor krščanstvo ni moglo povsem izbrisati potrebe ljudi, da se na jesen, ko nas narava sama sili k razmišljanju o smrti, spominjajo svojih najdražjih, ki so se že preselili v večnost. Iz predkrščanske dobe je še marsikje ostala navada, da otroci zadnji dan v oktobru našemljeni hodijo od hiše do hiše in prosijo dobrote. Na Slovenskem nismo poznali te navade, ali pa se ni ohranila iz poganskih časov. Krščanska navada, da so družine skupno obiskale grobove pokojnih članov, pa se je ohranila vsepovsod po Sloveniji,

tako da je ta dan tudi država priznala za uradni praznik, le preimenovala ga je v Vseh mrtvih dan.

Takrat so bila pokopališča veliko bolj skromna kot so danes. Na našem vaškem pokopališču je bilo le nekaj marmornatih spomenikov, ostali grobovi so imeli samo okvir iz cementa in železen ali lesen križ; na nekaterih grobovih še tega ni bilo. Za pokopališkim zidom je bilo nekaj še bolj skromnih grobov; tam so našli svoj zadnji dom brezverni Romi. Nova oblast je s tem razlikovanjem na pokopališču odpravila, saj je bilo po vojni veliko nevernih: nekateri niso več verjeli v Cerkev, nekateri tudi v Boga ne, še največ pa je bilo takih, ki o

obstoju Boga niso nikoli sami razmišljali, samo v cerkev so prenehali hoditi, da bi se prikupili novi oblasti.

Dan mrtvih so praznovali verni in neverni. Že dan poprej je bilo treba urediti grobove: vaščani so iz gozda prinesli črne prsti in jo posipali po grobovih, potem ko so populili plevel in očistili plastične ostanke sveč. Grob so okrasili z jesenskim cvetjem; v ta namen so skoraj pri vsaki hiši imeli posajen grmič belih ali rumenih krizantem.

Svečanost na praznični dan se je za katoličane začela s popoldansko mašo in svečanim sprevodom do pokopališča. Župnik, ki je bil oblečen v črn mašni plašč, je najprej opravil poseben obred pred križem, po molitvah pa so ljudje odšli na grobove svojih najdražjih.

Tisti, ki so obisk cerkve že davno opustili, ali pa so se bali, da bi jih kdo ovadil, če bi stopili v cerkev, so šli naravnost na pokopališče in pri grobovih svojcev čakali ostale družinske člane. Med njimi je bilo precej takih, ki so živeli v mestih in so imeli tam dobre službe. Le-ti so prinesli na grob svojih najdražjih v cvetličarnah aranžirane velike šope krizantem, tistih z velikimi cvetovi, ki po kmečkih vrtovih niso uspevale. Pa tudi sveče, ki so jih prinesli, so bile bolj velike in elegantne. Razumljivo, da je bil ta praznik tudi priložnost za razkazovanje mestne mode; nekatere dame so bile oblečene celo v krznene plašče in klobuke.

Pred leti sem bila prav v času tega jesenskega praznika na obisku v domovini. V ljubljanski restavraciji, kjer smo dan poprej večerjali, je bilo osebje čudno našemljeno,

kar je naznanjalo, da tudi tja prodirajo ameriške navade. Trgovanje s cvetjem in svečami na ljubljanski tržnici, še posebej pa na Žalah, se mi je zdelo nekaj neverjetnega. Kakšna gneča! Kako visoke cene cvetja! Le tisti, najrevnejši, so kupovali krizanteme po komadih, največ kupcev je segalo po razkošnih ikebanah, ki so jih komaj spravili v avtomobilski prtijažnik.

Grobovi na vaškem pokopališču so bili okrašeni s cvetjem; po dve, tri ali še več ikeban na enem grobu. In koliko prižganih sveč je migetalo še potem, ko se je nad pokopališčem razgrnil večerni mrak.

Kanadska pokopališča so čisto drugačna kot slovenska: izgledajo bolj kot park z lepo zeleno trato, kjer grob označuje samo majhna plošča z imenom pokojnika in kjer le redkokdaj kdo prižge kako svečo ali prinese šopek cvetja. Le malo je pokopališč (med njimi tudi Assumption Cemetery, kjer imajo Slovenci svoj del), ki dovolijo marmornat spomenik, brez okvirja, da lahko med grobovi kosijo travo. Pred zimo smejo svojci položiti na grob plastičen venec, ki ga nekateri pokrijejo s prozorno plastično vrečo, da se ohrani do spomladi, ko ga morajo odstraniti. Katoliska pokopališča imajo spominsko mašo na pokopališčih v avgustu, na praznik Marijinega vnebovzetja. Takrat navadno tam mašujejo škofje. Evropejci tudi tukaj bolj pogosto obiskujejo grobove svojcev. Mogoče prav zaradi teh na marsikaterem pokopališču dovolijo ob spomeniku posaditi cvetlice, tako da se je tudi podoba kanadskih pokopališč počasi začela spreminjati.

Midland 2007

Anica Resnik

Sedeminpetdeset let mineva of prvega romanja Slovencev k cerkvi svetih kanadskih mučencev v Midlandu na obali Georgian Bay zaliva na jugovzhodu Huronskega jezera.

Leto za letom prihajamo na ta kraj, kjer se pri slovenskem križu v mednarodnem spominskem parku s komemoracijo poklonimo tisočerim žrtvam komunistične revolucije v Sloveniji v letih 1941 do 1945 in čez.

Ob postajah križevega pota po hribu za cerkvijo se v molitvi križevega pota spominjamo trpljenja in mučeniške smrti domobrancev in civilnih žrtev komunizma. Po popoldanski sveti maši in lavretanskih litanijah pa s prošnjami in zahvalo skupno prepevamo Bogu in Mariji v čast in pričujemo vero v pravičnega Boga, da se usmili naše ljube domovine, da bo poštena in pravična vlada javno odkrila in povedala ljudstvu Resnico ter prinesla mir v deželo.

V nedeljo, 9. septembra se je vkljub deževnemu jutru lepo število naših ljudi napotilo na romanje v Midland. Poleg osebnih vozil je prispel še poln avtobus iz Toronta.

Glavni celebrant in pridigar je bil celjski škof dr. Anton Stres. Naročal nam je, naj ostanemo zvesti veri in slovenski tradiciji, da bomo zgled drugim, ter da naj vztrajamo z Bogom vse življenje. Somaševali so še čč. gg Tine Batič, Ivan Plazar in dr. Jože Plevnik.

Ciril Pleško je vodil komemoracijo pri slovenskem križu in molitve križavega pota. Škof dr. Stres se je na tem kraju s kratkim nagovorom zahvalil kanadskim Slovincem

za dolgoletno spominjanje žrtev komunizma, ko je v domovini še vladal temni molk o moriščih in grobiščih, ki jih danes spoštljivo odkrivajo.

Dr. Peter Urbanc je najprej predstavil romarsko cerkev v Midlandu kot naše Brezje. Spomnil nas je poslanstva in začetka vaških straž in domobrancev ter njih strašne usode v Teharjah, Šentvidu, Škofji Loki, Kočevskem Rogu in drugod po Sloveniji.

Po dvainšestdesetih letih je čas, da vlada za tisočere žrtve, pokopane v 400 do 500 grobiščih po slovenski zemlji, najde spoštljiv, človeka vreden kraj zadnjega počitka in jim vrne dobro ime ter očisti novo državo največjih zločinov v Evropi po drugi svetovni vojni.

Zaključek njegovega govora: "Moj letošnji obisk v Rogu... Občutek v tem gozdu, na kraju naše največje zgodovinske tragedije je nepojmljiv... Bil sem presenečen, vesel, ko sem zagledal častno stražo Slovenske vojske, ki je aktivno sodelovala pri polaganju vencev... Častna straža na tem kraju pomeni nedvomno priznanje upravičeni, legitimni borbi domobrancev. Bog daj, da bi slovenska vlada zbrala toliko poguma in načelnosti, da bi to javno povedala. To bi bil del težko pričakovane sprave..."

V sončnem nedeljskem popoldnevu, po končanih slovesnostih, smo se poslavljali od prijateljev in znancev iz davnih taboriščnih let, zdaj bivajočih v Torontu in širom Ontaria, z željo, da se drugo leto in še kdaj srečamo na naših kanadskih Brezjah.

Sixty Years of Canadian Memories

Mary Rožmanc with Anne Urbančič

October 11, 1947. Almost exactly 60 years ago. Vinko Rožmanc looks back now and, although his strong attachment to his homeland remains, he still feels that Canada has been good to him. He never regrets coming to this wonderful country of opportunity. Mary, his daughter, who is one of our loyal *Canadian Slovenian Historical Society* members, has interviewed her father so that his life story can be preserved in our archives. The main work of this article is attributed to her.

Her father was born in 1910 in the village of Ljubogojna, near Ljubljana. The third of five boys, he was to inherit the family farm. Life, however, had other plans for him. In May 1945, towards the end of World War II, due to dangerous political conditions that saw three of his brothers killed as prisoners of war, he had no choice but to leave his beloved Slovenia. Still wearing his old work clothes and worn out shoes, he fled to Klagenfurt (Celovec), Austria, where he joined some 3,000 other refugees, mostly Slovenians. The barracks there were small and claustrophobic. The English overseers expected cleanliness and tidiness. Despite the trying situation, the Slovenians were able to build a cultural centre at the camp: a place to say Mass, hold concerts, plays, and practice gymnastics. Vinko laboured hard on farms, without pay but with meals provided. Everywhere food was scarce so the prize job at the camp was in the kitchen. Breakfast consisted of black coffee and around 200 gr. of bread; sometimes they served *polenta* to

labourers. The main meal consisted of some combination of potatoes, beans, macaroni, rice and lettuce. Occasionally, the farm workers came back with vegetables. Mary writes: “My father recalls returning to the camp with a sack of Slovenian books. The kitchen group had all hoped it was a sack of potatoes! Needless to say my father did not have a chance to read the books as they were quickly distributed amongst the Slovenian refugees.”

She continues: “My father discovered that the United States, Argentina, Canada and Australia were accepting applications

Družina Vinkota Rožmanca

from the refugees. He wanted to move to wherever the currency of the land was the dollar. Canada needed lumberjacks and, after more than a year of review of his health records, and following individual interviews by company representatives,

Slika iz leta 1947

Abitibi Pulp and Paper Co accepted him for one year's contract work in the bush of Northern Ontario. The ship he travelled in held 800 refugees, all destined for Canada. Their sleeping quarters were down below in the lower level with no windows. The bunk beds had a pillow and a thick blanket. There seemed to be no lifejackets. Days were spent cleaning the decks and performing other general duties. During their eleven day journey across the ocean, they experienced a terrible storm that lasted for days. The gales and rain made the ship rock until it would tip on its side, on its end and on its front. Fortunately, my father did not suffer much from seasickness. Finally, on October 11, 1947 in the afternoon, the cityscape of Halifax came into view and soon after the

ship docked next to the railroad station. The first Canadian sight my father had was of an older Canadian woman and some men with beer barrels. The refugees were immediately ushered into trains; they traveled for one day and two nights. The first morning on the train Dad recalls receiving a breakfast of two slices of white bread and coffee. Unfortunately, Dad was at the end of the table in the dining section of the train and someone had swiped a slice of bread from his plate when he turned away.

The train brought them to an old gold mining town close to Geraldton. From there they drove along a well forested road, across a river and down a highway. In the morning they arrived at their lumber camp. They were ushered into a cabin made of planks. Twenty beds lined each side. At the camp, there were rules for meals which the Ukrainian cook outlined to all the recently arrived men.... in Ukrainian, of course. Tools were distributed. By now it was time for lunch. The new lumberjacks were in awe of the quantity of food before them. It was here that my father first tasted apple pie. To this day he considers apple pie to be a "*Nebeška jed.*"

Unfortunately for my father, his sciatica became so painful that he was bedridden for about a week. The camp supervisors became very nervous, perplexed that physically incapacitated individuals were brought to Canada. My father began to worry for, if he could not work, he would be unemployed and homeless in a strange land where he could not speak the language. But luck had accompanied him from Slovenia: at the logging camp were two Jewish brothers,

one a watchmaker and the other a physician. They brought him heated sand and lent him their heavy quilts, advising him to withstand the heat and sweat out the pain. And, after about a week, he was able to get out of bed and begin to work.

Pri delu v gozdu

He worked eight hour days, six days a week. However, he was paid for seven days of work a week at an hourly rate of a \$1.00 an hour in appreciation of his strength and skill as a lumberjack. In two days my father and his partner could cut 80 logs each and a cord of wood. Each cord was two meters long, one meter high and 1.2 meters wide.

Around 1950, my father came to Toronto with another Slovenian lumberjack; he roomed with a Slovenian family on Wellesley St., near Parliament, for seven years. The room had two double beds, so four men slept there. At one time there were twenty- three people living and paying rent in the house. Initially, my father worked on the building of the Yonge Street subway line. Then he found employment with a Slovak contractor laying sod. Dad would take the bus and streetcar and travel two hours with three exchanges

to get to his boss' house. From there they drove to the farms where they collected the sod. During this time my father worked 6 days a week of 83 hours in a week. This he did for three springs and three summers. In the fall, my father returned to the bush to work. Later my father found employment at the A.R. Clarke and Co. leather factory, near the lake off Carlaw Avenue.

My father had saved up money and frequently helped out friends with financial difficulties. For the most part they returned the money, some even with interest. In addition, an acquaintance suggested the two invest in land and building houses. Eventually they built nine houses and an apartment building for which my father provided the seed money. Unfortunately, as my father did not use a lawyer to draw up contracts, he lost everything. After years of litigation, some of his initial monetary contribution to the business was returned to him. Of course by this time, in real terms, this money was worth very little.

But again, luck shone on my father. In 1957, while on a visit to a family he had known in Slovenia, he discovered that a young Slovenian woman, Paula Razbornik, was renting a third-floor room from them. The family invited her down to join in the conversation. He visited again. Then, my father asked her permission to call on her. To this day neither he nor my mother remembers her answer. Nonetheless, the following Sunday, my father appeared at her door and the courtship began. With other friends, my father and mother would go out together to High Park, Niagara Falls, and the Croatian

camp grounds. Always a gentleman, Dad made sure he paid for the gas and food. A few months later, they were married at Our Lady Help of Christians Church in Toronto. My mother bought a white dress with a veil as this was the Canadian wedding custom. Their wedding dinner was cooked and prepared by my mother's landlord's friends.

My father and mother rented rooms in various parts of Toronto until 1964 when they bought their first house, a place of their own where their two little girls could grow. We had the first floor and the basement and the rest of the rooms in the three storey house were rented out to roomers as my father felt it was best for my mother to be a full time mother at home and not go to work. Life had stabilized for my father as he now had his own accommodations and family. It was a difficult time initially for my parents because the boarders often did not pay rent. Some turned out to be quite dangerous as they had serious mental illnesses. Then, in 1968, the house was expropriated for the University of Toronto and our family moved again.

It was not until 1985 that my father returned to Slovenia. What an emotional time for my parents, my sister and me. I finally understood how deeply my father felt as he quoted lines from the poem by Prešeren: "srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta!" For all his trials and tribulations, it was his faith in God that gave him the strength to carry on in the face of every adversity. As he always says, there were others who had more difficult and challenging lives than his."

Mary adds an interesting note to her story of her father: "I thought it would be painful for my father as he dug back to his memories of his journey from Slovenia, his birth place, to Canada. I thought my father might not wish to have his experiences recorded on paper. It turned out he was very pleased. In fact he said he had enough memories to fill a book! It is always a marvel to me that my father, with only a grade four education, broadened his knowledge so extensively by reading and interacting with people of all walks of life. And along the way he taught me about the meaning of life as well."

The CSHS gives all Canadian Slovenians an opportunity to cherish their stories forever. We invite you send us your family documents, or pictures or artifacts or your stories. Originals or copies are acceptable and will be placed in a special box identified by your family or organization name.

You do not have to be famous to be important to us and to Slovenian-Canadian history.

Contact the CSHS at:

Canadian Slovenian Historical Society

c/o Dom Lipa

52 Neilson Dr.

Etobicoke ONT

M9C 1V7

or email the archivist, Nichole Vonk:

vonkn@smh.toronto.on.ca

or nickvonk@hotmail.com

Watch the community press for more information about the CSHS and about our activities.

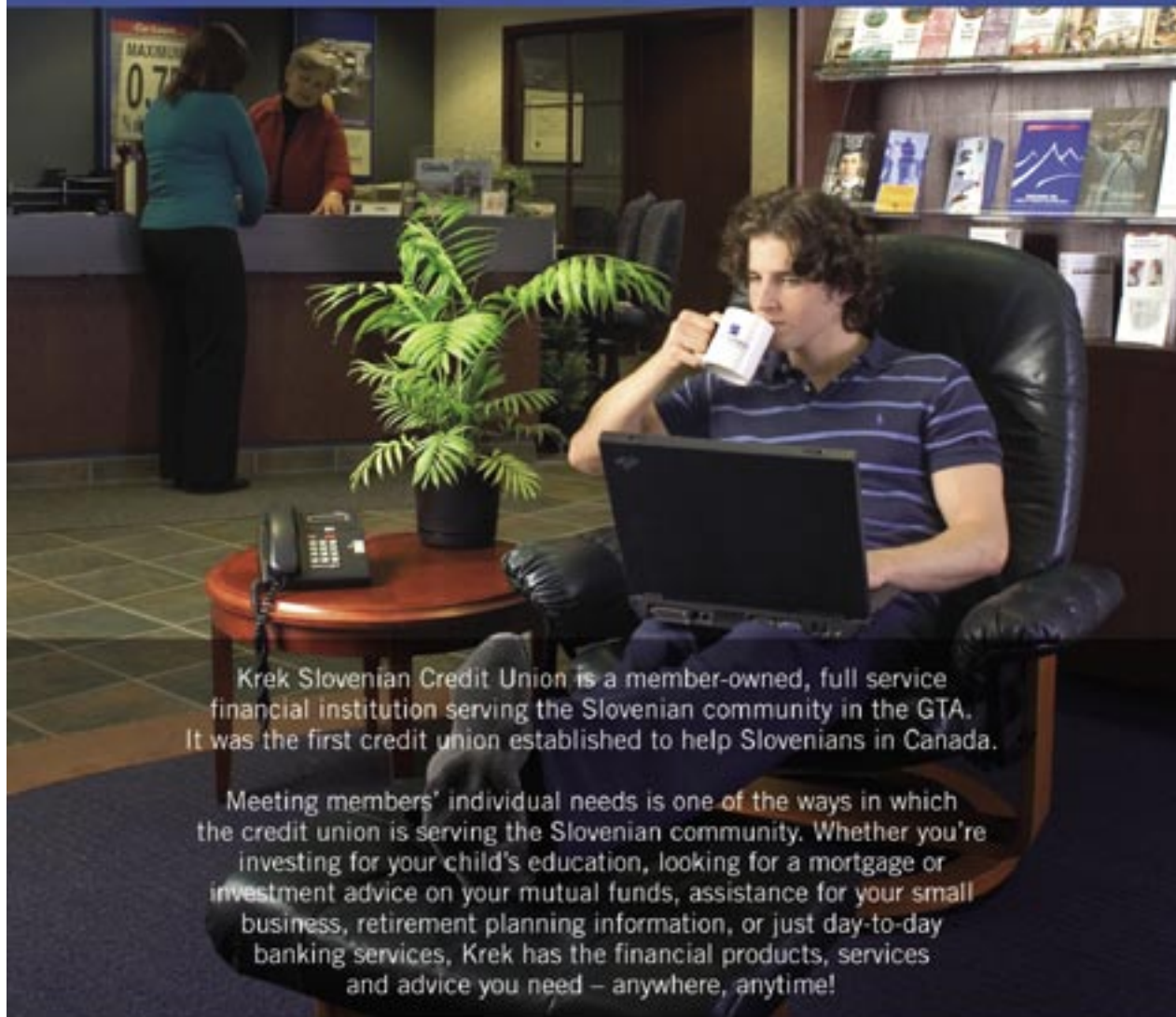
Spored prireditev
Od 3. novembra - do 31. decembra 2007

Datum	Prireditelj	Kraj	Prireditev	Tel. številka
November 3	Sv. Gregorij Veliki VSKO	Hamilton Browns Line	Martinovanje Radio banket	905-561-5971 416-259-1430
10	Lipa park Sava Večerni zvon	St. Catharines Breslau Browns Line	Martinovanje Lovski banket Martinovanje	905-685-4149 519-884-4736 905-625-5485
11	S.C.C.N. g. Tone Zrnc C.M.	Sv. Gregorij Veliki Browns Line	Jesensko srečanje Skioptične slike	905-627-0834 416-255-2721
17	Slovensko lovsko društvo Bled	Browns Line Beamsville	Jesenski banket Lovski banket	705-435-7130 905-544-2464
18	Triglav	London	Balinanje	519-461-0653
24	Simon Gregorčič Holiday Gardens Slovenski dom	Browns Line Pickering Manning Ave.,	Banket Jesenski banket Božični banket	905-828-4076 416-282-4050 905-669-2365
25	Slovenia Credit Union	Browns Line	Občni zbor in 50. obletnica	416-255-1742
December 2	Lipa Park Slovenski park Simon Gregočič Slovenska šola	St. Catharines Hwy 6 & 401 New Market Browns Line	Miklavževanje Božičnica Božičnica za otroke Miklavževanje	905-685-4149 416-418-6025 905-828-4076 416-255-2721
9	St. Gregory Cultural Society Triglav Bled Holiday Gardens	Hamilton London Beamsville Pickering	Miklavževanje Miklavževanje Božičnica Miklavževanje	905-561-5971 519-461-0653 905-544-2464 416-282-4050
18	St. Joseph's Society	Villa Slovenija Hamilton	Članska božičnica	905-561-5971
31	Lipa Park Bled Sv. Gregorij Veliki Sava Triglav Župnija Brezmadežne	St. Catharines Beamsville Hamilton Breslau London Browns Line	Silvestrovanje Silvestrovanje Silvestrovanje Silvestrovanje Silvestrovanje Silvestrovanje	905-685-4149 905-544-2464 905-561-5971 519-884-4736 519-461-0653 416-255-2721

Canadian Slovenian Chamber of Commerce
invites you to their Christmas Dinner and Dance
at Captain John's Harbour Boat Restaurant
1 Queens Quay and Yonge St. Toronto
Friday December 7, 2007
Music by The Golden Keys

For more information and tickets contact **Anthony Jalovec 416-251-7881**

Banking your way @ Krek

Krek Slovenian Credit Union is a member-owned, full service financial institution serving the Slovenian community in the GTA. It was the first credit union established to help Slovenians in Canada.

Meeting members' individual needs is one of the ways in which the credit union is serving the Slovenian community. Whether you're investing for your child's education, looking for a mortgage or investment advice on your mutual funds, assistance for your small business, retirement planning information, or just day-to-day banking services, Krek has the financial products, services and advice you need – anywhere, anytime!

www.krek.ca

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

Thanking our members for 50 years of loyalty

Slovenia
Credit Union

Main Office
725 Brown's Line
Toronto, ON M8W 3V7
Tel: 416-255-1742

Manning
611 Manning Ave.
Toronto, ON M6G 2V9
Tel: 416-531-8475

Hamilton
23 Delawana Drive
Hamilton, ON L8E 3N6
Tel: 905-578-7511

TOLL FREE 1-888-SCU-1742

www.sloveniaku.ca